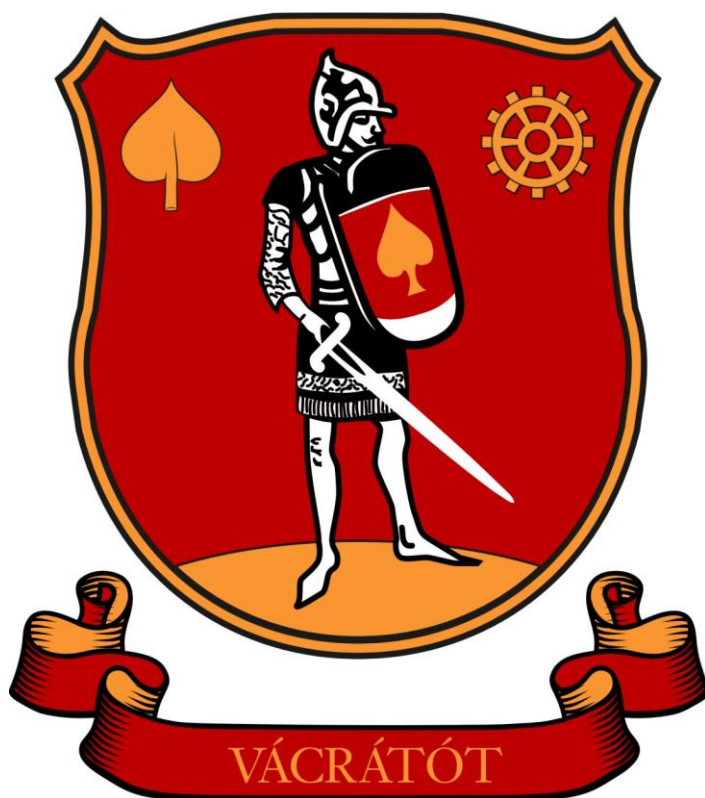

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Vácrátót Község Önkormányzata

2020-2025

Tartalomjegyzék

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
Törvényi szabályozás	4
A település bemutatása	5
Történeti áttekintés	5
Vácrátót statisztikai adatai, demográfia.....	8
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	13
1. Jogszabályi háttér bemutatása	13
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	14
3. A mélyszegénységben élők helyzete, esélyegyenlősége	15
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	32
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	46
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	51
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	54
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	56
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	57
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési terve (HEP IT)	76
Megvalósítás	82
A megvalósítás előkészítése	82
A megvalósítás folyamata.....	82
Nyilvánosság	83
Elfogadás módja és dátuma	86

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Vácrátót Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira. Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

Értékek, elvek, fogalmak

Az esélyegyenlőség egy olyan általános, egyetemes alapelv, melyet alkalmazni kell az élet minden területén, és amelynek érvényesülni kell mindig és mindenhol, különös tekintettel a gazdasági, társadalmi, kulturális és családi életre.

A diszkrimináció olyan megkülönböztető bánásmód, cselekedet, tevékenység, mely az egyén vagy csoport esélyegyenlőségére hat, pozitív vagy negatív értelemben.

A pozitív diszkrimináció, a hátrányt csökkentő megkülönböztetés is ezt a célt szolgálja; a rosszabb helyzetben lévők felzárkóztatását a többség helyzetéhez.

A hátrányos megkülönböztetés, a negatív diszkrimináció ösztönös vagy tudatos kirekesztő vagy megalázó cselekedet, mely által jön létre az esélyegyenlőtlenség, a gazdasági, társadalmi igazságtalanság.

A hátrányos megkülönböztetést minden polgári demokratikus állam alkotmánya, valamint az ENSZ alapokmánya is tiltja.

Az egyenlő bánásmód elve a diszkrimináció tilalmának jogi megnevezése. Az egyenlő bánásmód elve azt jelenti, hogy mindenkit úgy kell elfogadni, mindenkinek ugyanannyi lehetőséget kell adni, mindenkivel úgy kell bánni, mint a többiekkel, még akkor is, ha más, mint a többiek. Eszerint minden embert ugyanazok a jogok és lehetőségek illetnek meg, függetlenül az ő nemétől, korától, bőrszínétől, vallásától, nemzetiségétől, nyelvétől, politikai hovatartozásától, gondolataitól, beállítottságától, fogyatékoságától.

Az Európai Unió alapvető értékei közé tartozik az egyenlőség és a szolidaritás. A szolidaritás jelenti az egymás különbözőségének elismerését és elfogadását, az egymás iránti tiszteletet és megértést is egyaránt. Közös, kölcsönös kötelesség és segítségvállalás, melynek célja, az embercsoportok közötti gazdasági, társadalmi igazságtalanság enyhítése, az esélyegyenlőség megteremtése.

Törvényi szabályozás

A Helyi Esélyegyenlőségi Programok elkészítését előíró és készítést szabályozó legfontosabb jogszabályok:

- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról kiemelkedik a jogrendszer adta szabályozások sorában. A 2003-ban elfogadott esélyegyenlőségi törvény egy átfogó és részletes áttekintés, amelynek célja az Európai Unió joganyagával való összhang megteremtése, de túl is mutat az európai szabályozáson. A törvény általános szabályozásokat tartalmaz, illetve külön fejezetben foglalkozik a foglalkoztatás, oktatás, szociális biztonság és egészségügy, a lakhatás, az egészségügyi ellátás területén tapasztalt hátrányos megkülönböztetéssel is.
- 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról
- 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól

Vácrátót Helyi Esélyegyenlőségi Programjának elkészítése során a jogszabályok előírásait és célkitűzéseit vettük figyelembe, illetve útmutatásait alkalmaztuk:

- 1991. évi IV. törvény a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról
- 1992. évi XXII. törvény a Munka Törvénykönyvéről
- 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 1997. évi LXXVIII. törvény az épített környezet alakításáról és védelméről
- 1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről
- 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról
- 2000. évi LX. törvény a foglalkoztatásból és a foglalkozásból eredő hátrányos megkülönböztetésről szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1958. évi 42. ülészakán elfogadott 111. számú Egyezmény kihirdetéséről
- 97/2005. (XII. 25.) OGY határozat az Országos Területfejlesztési Konceptióról
- 96/2005. (XII. 25.) OGY határozat az Országos Fejlesztéspolitikai Konceptióról
- 10/2006. (II. 16.) OGY határozat az új Országos Fogyatékosügyi Programról
- Az Európai Parlament és a Tanács 2006/54/EK irányelve (2006. július 5.) a férfiak és nők közötti esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatás és munkavégzés területén történő megvalósításáról
- 119/2010. (IV. 16.) Korm. rendelet az országos Esélyegyenlőségi Szakértői Névjegyzékről, az esélyegyenlőségi szakértői tevékenység végzéséről és annak feltételeiről, a szakértő működéséről
- 120/2010. (IV.16.) Korm. rendelet a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjairól
- 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól
- 2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról
- 2011. évi CXC. törvény a köznevelésről
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 771/2006/EK határozata (2006. május 17.) az „Esélyegyenlőség mindenki számára” európai évről (2007) – az igazságos társadalom irányában.
- A 2007 - Egyenlő Esélyek Mindenki Számára Európai Év célkitűzése az volt, hogy az európai társadalom figyelmét az igazságos és összetartó, vagyis a mindenki számára egyenlő esélyeket biztosító társadalom előnyeire irányítsa.

A település bemutatása

Történeti áttekintés

Vácrátót az Alföld északi részén található Vereasegyházi-medencében fekszik. Keleten a Gödöllői-dombság, délen a fóti Somlyó-hegy és a Kő-hegy, északon a Cserhát peremén húzódó Kígyós-dombsor, végül nyugat felől a gödi lapály határolja.

Vácrátót határának északi része a Gödöllői-dombsághoz, déli része pedig a Pesti-síkság hordalékkúpjához tartozik. Az alacsonynak mondható dombos vidék széles medencéjében a középkorban lesüllyedt mészkörögeket homok, az északi peremvidéki Kígyós-dombsort pedig lösz fedte be.

A folyami eredetű homokot még a jégkorszak idején szállította ide az ős-Duna, valamint a Börzsöny illetve a Cserhát felől érkező vízfolyások, majd a jégkorszak utáni száraz felmelegedés idején a hordalék nagyrészt futóhomokká alakult. A későbbi, csapadékosabb időszakban a homokbuckákat jórészt megkötötte a növénytakaró, azonban a kopárabb területeken a homok mozgása még napjainkban is tart. Az ősi növényzetet legnagyobb részben a tölgyesek alkották: a löszös helyeken tatár juharos lösztölgyesek nyomai lelhetők fel, a magasabb ártereken pedig a tölgy-kőris-szil ligeterdő nyomait találhatjuk meg. A dús cserjeszinten jellemzőek voltak a különböző galagonyafélék, a gyepszínen pedig a boglárkák és a keltikék.

Vácrátót Község rövid története

Vácrátót község első írásos említése óta Pest-Pilis-Solt, illetve Pest megye váci járásába tartozik. Az itt folytatott régészeti kutatások során találtak őskori, a zselizi kultúrát képviselő cserepeket és pattintott kőszközöket, a bronzkorból, illetve a vaskorból származó cseréptöredékeket, mely utóbbiak már tartósan megtelepedett népességre utalnak. Lakott volt a terület a római korban is – amint a nagyszámú szarmata kori maradvány bizonyít –, de a falu határában a honfoglalás korának, majd a korai Árpád-kornak is megtalálhatóak az emlékei.

A középkori falu a mai település északnyugati részén, a település központjától mintegy négyszáz méterre épült ki.

Nevét - a kor akkori szokásának megfelelően - első uráról kapta. Kézai Simon említi Képes Krónkájában, hogy az itáliai apuliai tartományból származó Olivér és Ratold lovag Könyves Kálmán király korában, a XI. század végén került az országba, ahol több birtokot is kaptak. Ezek egyike a Pest megyei Rátót település, illetve a környező községek területe. 1283-ban megosztottak birtokaikon a nemzetség tagjai és Ratold falvát – a mai Rátótot – Leusták és Olivér fiai, továbbá István fiai, Domokos (a Pásztói család őse) és László (a Tari család őse) kapta. A falu jelentős településnek számított, temploma is volt. E középkori templom helye nem ismert.

A község XIII-XVI. századi történetére vonatkozóan már számos írott forrással találkozunk. A két legnagyobb birtokos a Pásztói és a Tari család volt, de uraltak részeket a Nézsaiak is. Adták-vették birtokaikat, és szüntelen harcot folytattak a bő vizű patakon elhelyezett vízimalmokért. A falun keresztül vezető út kötötte össze a középkorban az Alföldet - ezen túl az erdélyi sóbányákat - a Dunántúllal a váci réven keresztül. A főúton nemcsak békés kereskedők és szállítók jártak, szinte minden évszázadban hadak is vonultak erre. A közeli Vác biztos piacot jelentett a mezőgazdaságból élő rátótiaknak, ugyanakkor osztoztak a nagy szomszéd olykor szomorú sorsában is.

Rátót 1541 után török hódoltság területévé vált, lakókénytelenek voltak kétfelől: török és magyar részre egyaránt adózni. A hódoltság közel másfél évszázada alatt a község neve mindig előfordul a török és a magyar adóösszeírásokban, tehát folyamatosan lakott hely volt.

Nem élte túl azonban a török alóli felszabadító harcok pusztításait, 1690-ben a lakatlan helyek között írták össze. Később újra találkozunk a rátótiakkal és földesuraikkal is. A XVIII. században a két legnagyobb birtokos a századfordulóra elérte az ötszázat. A tudományos kutatások még nem erősítették meg azt a hipotézist, hogy Rátóton viszonylag nagy számban maradt meg a korábbi magyar őslakosság, idezőmmel magyarok telepedtek, miközben a környező

községekbe a szlovákok. A házasságkötések révén bekövetkezett keveredés során Rátót is "eltótosodott", ahol a lakosság döntő hányada magyarnak vallotta magát, de "tót" módon élt és beszélt. A vácrátótiak e sajátos etnikai kettőssége egészen az elmúlt évtizedekig megmutatkozott a viseletben, a szokásokban, a nyelvhasználatban egyaránt.

A homokos talajon a gazdák főleg rozstot, árpát és kukoricát termeltek, az általánosan elterjedt háromnyomásos gazdálkodásban. 1895-ben a gazdaságok több mint a fele volt a szántó, a rét- és legelő aránya pedig megközelítette az összes terület egyharmadát, ami lehetővé tette a bő vízü legelőkön a jövedelemszerző szarvasmarhatartás elterjedését. A századfordulón az össznépeségnek nyolcvanhét százaléka élt közvetlenül a mezőgazdaságból.

1848 előtt a helységben Géczy István referendárius volt a legnagyobb birtokos, a XIX. század utolsó harmadában már a Vigyázó család. Ebből az időből ismertek már a Zichy, Gosztonyi és Rudnay család nevei is.

Nemzeti Botanikus Kert Vácrátót **A vácrátóti arborétum története**

A vácrátóti az ország legnagyobb botanikus kertje, egyben az élő növények leggazdagabb hazai gyűjteménye. A 27 hektáros kertben közel 13 000 növényfajt, illetve -fajta mutatnak be.

Különösen gazdag a fás szárú növények gyűjteménye (3300 fa és cserje).

A sziklakertben megtalálhatók mind a hat flórabirodalom, 25 magashegység virágai.

A rendszertani gyűjtemény közel 90 növénycsalád 2000–2500 virágos növényfajával szemlélteti a növényvilág kialakulásának történetét.

A kert alapjai már a XIX. század első felében álltak, a nagy változás 1871-ben történt, mikor, Podmaniczky Zsuzsával frissen kötött házassága után gróf Vigyázó Sándor megvásárolta a rátóti birtokot, és megbízta az alcsúti arborétum kiépítésével hírnevet szerző Jámbor Vilmos kertépítésszel a park nagyszabású újjáalakításával. Band Henrik főkertész közreműködésével kezdődtek meg az évtizedekig tartó munkálatok.

A kor divatjának megfelelő szentimentális tájképi kertben számos korabeli menő dolgot építettek, múromokat, malmot, mesterséges vízesést, dombokat. Egy komplex tórendszer alakították ki a kerten átfolyó Sződ-Rákos patak vizének felhasználásával, és természetesen egy kastélyt is emeltek a főnemesi hitves kényelmére. Vigyázó Sándor végrendelete szerint, ha fia utód nélkül távozna, roppant vagyonát a Magyar Tudományos Akadémia örökölné.

A gróf 1921-ben hunyt el, fia, Ferenc 1928-ban önkézzel vetett véget életének, egyenesági örökösök hiányában az Akadémia lett volna az új tulajdonos, de a végrendeletet megtámadó oldalági leszármazottak évekig tartó pereskedése miatt végül egy pesti ügyvéd birtokába jutott a vácrátóti park, aki nemes egyszerűséggel elbontatta a már kissé lepukkant kastély épületét, helyére emeltette a ma is látható udvarházat, és sajnos a park növény állományában is hatalmas pusztítást végzett. A pontot az i-re az 1945-ös szovjet megszállás tette, a dendrológiához nem sok hozzáértést tanúsító orosz katonák teljesen lepusztították a parkot és épületeit.

Végül csak 1952-ben lett az MTA tulajdona a park, teljesen újjá varázsolták az arborétumot az eredeti tájképnek megfelelően, és 1961. május elsején a közönség számára is látogathatóvá tették a kertet. Azóta folyamatosan bővül a növénygyűjtemény, épülnek az újabb létesítmények, szaporodnak az üvegházak, a legújabb látnivaló, a zöld energia fontosságáról szóló kiállítás otthona, a Karbonház.

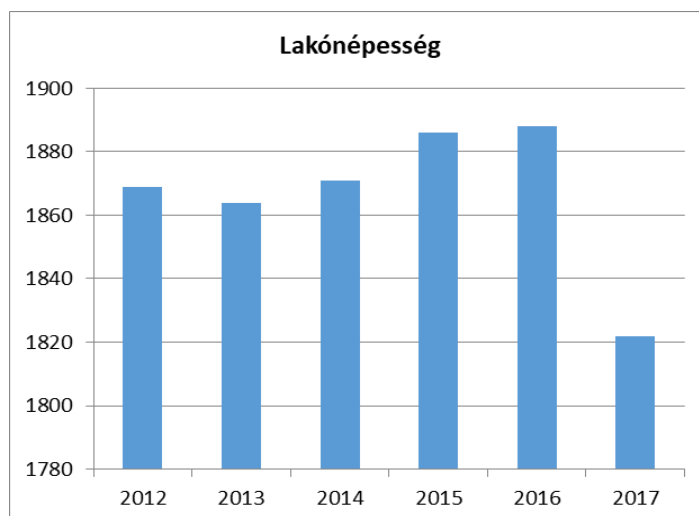
Magyarországon az egyenlő bánásmód követelménye több szinten fogalmazódik meg, melynek első szintje Magyarország Alaptörvénye, mely kimondja, hogy az emberi és állampolgári jogok mindenkit egyenlő mértékben illetnek meg,különbségtétel nélkül, így az Alaptörvényben felsorolt szempontok (faj, nem, bőrszín, vallás, nyelv... nyitva hagyva a felsorolást) alapján tilos a diszkrimináció. Az Alaptörvény utal pozitív diszkriminációs megoldásokra is, tiltja a hátrányos megkülönböztetést.

Emellett több hatályos jogszabály ad részletes útmutatást az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség előmozdítás követelményének értelmezéséhez és megvalósításához, melyek tükrében érdemes a komplex esélyegyenlőséget vizsgálni Vácrátót településen.

Vácrátót statisztikai adatai, demográfia

Év	Fő	Változás
2012	1869	bázis év
2013	1864	99,7%
2014	1871	100,4%
2015	1886	100,8%
2016	1888	100,1%
2017	1822	96,5%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

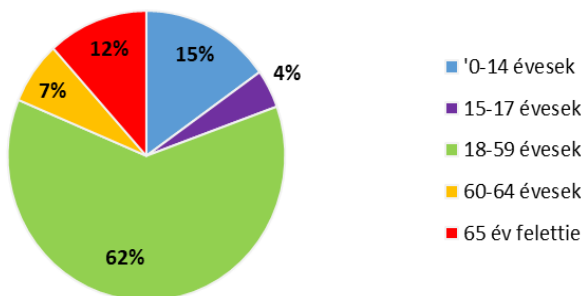
Vácrátót község lakónépesége hullámzó képet mutat. Kiemelkedő csökkenést a 2017. év jelentett, az előző évhez képest 66 fővel kevesebbet. A fenti – TEIR-ből nyert, 2017-ig található - adatokból ugyan nem derül ki, de 2017-től a népességszám emelkedett, 2019-ben 1907 fő volt.

2.1. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (a 2016-os év adatai)

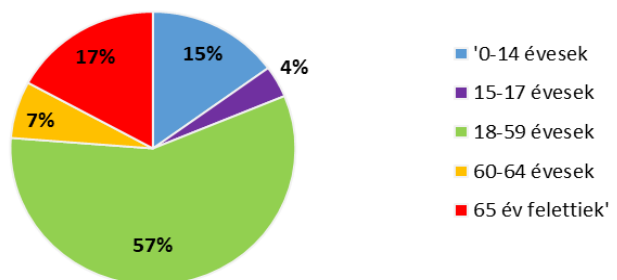
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 0301)	Férfiak (TS 0303)	Nők (TS 0304)
Állandó népesség száma (férfiak TS 0300, nők TS 0302)	888	934	1 822	48,74%	51,26%
0-2 évesek (összes száma TS 0305, aránya TS 0316)	47	3			
0-14 éves (férfiak TS 0306, nők TS 0307)	135	140	275	7,41%	7,68%
15-17 éves (férfiak TS 0308, nők TS 0309)	38	35	73	2,09%	1,92%
18-59 éves (férfiak TS 0310, nők TS 0311)	549	537	1 086	30,13%	29,47%
60-64 éves (férfiak TS 0312, nők TS 0313)	62	63	125	3,40%	3,46%
65 év feletti (férfiak TS 0314, nők TS 0315)	104	159	263	5,71%	8,73%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

A település népességének nagyobbik hányadát a 18-59 évesek teszik ki, mintegy 59,5%-ot. A 60 év felettek aránya 21,3 %, míg a 18 év alattiak 19,1%-ban képviseltetik magukat.

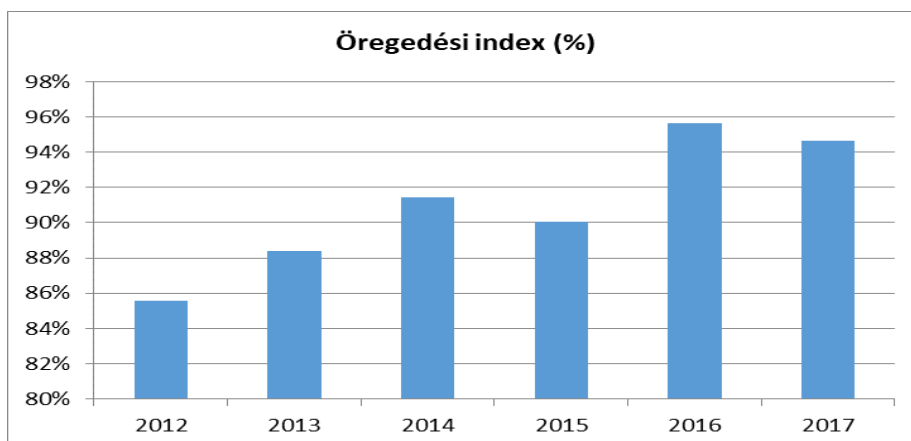
Az öregedési index a 14 éves és ennél fiatalabb népességre jutó idősek (65 évesek és annál idősebbek) arányát mutatja. Számításának módja:

$$\frac{\text{65 évesek és idősebbek száma}}{\text{0-14 évesek száma}} \times 100 =$$

Az öregedési index alapján községünk fiatalodó településnek számít, mert a 0-14 évesek évek óta nagyobb mértékben vannak jelen, mint a 65 év felettek.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 0328)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 0327)	Öregedési index (%) (TS 0401)
2012	243	284	85,56%
2013	251	284	88,38%
2014	256	280	91,43%
2015	253	281	90,04%
2016	263	275	95,64%
2017	266	281	94,66%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A belföldi vándorlás vizsgálata azt mutatja, hogy a település 2015 óta népszerű célpontja a bevándorlóknak, a betelepülők száma magasabb az elvándorlóknál.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás (TS 0601)	Elvándorlás (TS 0600)	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (TS 0602)
2012	69	57	12	6,6
2013	33	28	5	2,7
2014	30	45	-15	-8,3
2015	44	26	18	9,96
2016	77	60	17	9,33
2017	82	57	25	9,55

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Élvezületek száma (TS 0701)	Halálozások száma (TS 0702)	Természetes szaporodás (fő) (TS 0703)
2012	14	20	-6
2013	17	19	-2
2014	18	26	-8
2015	15	32	-17
2016	12	14	-2
2017	13	15	-2

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Sajnos a természetes szaporodás nem mutat pozitív képet, a halálozások száma a vizsgált időszak valamennyiében meghaladta a születések számát.

Vácrátót Helyi Esélyegyenlőségi Programjának célja

A program fő célja, hogy Vácrátót településen teljes mértékben és minél előbb megvalósuljon a teljes esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód biztosítása a településen élő minden személy számára. A program fontos célkitűzése a diszkriminációmentesség és a szegregációmentesség. Az egyenlő esélyek biztosítása minden ember számára fontos az élete minden területén, mint lakhatás, foglalkoztatás, környezet, közlekedés, oktatás, valamint az egészségügyi- és szociális ellátáshoz való hozzájutás terén.

Az esélyegyenlőség biztosítása és érvényre juttatása nem pusztán követelmény, hanem az államnak, konkrétan az önkormányzatoknak hosszú távú érdeke is. Hiszen azt a célt szolgálja, hogy minden állampolgárnak egyenlő esélye legyen a munkavállalásra, a karrierre és a jó minőségű szolgáltatások igénybevételére; függetlenül attól, hogy nő vagy férfi; egészséges vagy megváltozott munkaképességű vagy fogyatékossgal élő; továbbá hogy milyen a származása, a kultúrája vagy az anyagi helyzete.

Átfogó cél

Vácrátót település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges

intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel)

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoport.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CX. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Az esélyegyenlőségi programnak a településen élő hátrányos helyzetű csoportokra kell vonatkoznia elsődlegesen a helyzetelemzés adatait, összefüggéseit figyelembe véve, és minden itt élő személynek biztosítani kell az egyenlő esélyt az élet minden területén.

A jelen esélyegyenlőségi programnak az alábbi intézkedéseket kell kiemelten vizsgálnia:

- az esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítése hogyan működik a helyi önkormányzat döntéshozatalában, illetve az általa fenntartott vagy ellenőrzött/támogatott intézmények és szolgáltatások vonatkozásában;
- a közoktatás területén a jogellenes elkülönítés/megkülönböztetés megelőzése érdekében tett intézkedések hogyan valósulnak meg;
- a közszolgáltatásokhoz, az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása érdekében tett lépések mennyire szolgálják az esélyegyenlőséget;
- a hátrányos helyzetű és kisebbségi csoportok munkaerő-piaci érvényesülése és foglalkoztatási esélye javítása érdekében tett intézkedések megfelelően segítik-e az esélyegyenlőség biztosítását;
- lakóhelyi és bármilyen szegregáció felszámolása érdekében tett intézkedések megoldják-e a szükséges integrációt;

- a hátrányos helyzetű és kisebbségi csoportok tagjainak bevonásával aktív részvételük biztosítása a velük kapcsolatos közügyekben és a döntéshozatalban milyen mértékben működik;
- az esélyegyenlőségi területek települési szinten történő összehangolása érdekében a különböző területek esélyegyenlőségi felelőseinek együttműködése megfelelő-e a célok eléréséhez.

2.Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az egyes önkormányzati programok, koncepciók, így a költségvetés, a gazdasági program, a bűnmegelőzési koncepció, a településfejlesztési koncepció a középtávú stratégiából kiindulva saját területére vonatkozólag határozza meg az esélyegyenlőséget előmozdító célokat, intézkedéseket.

Célja:

- a népesség megtartása, növelése
- a távlati terület felhasználásának meghatározása
- az ellátást szolgáló intézmények fenntartása, bővítése
- a infrastruktúra hálózat fejlesztése,
- a települési arculat megőrzése, minőségi fejlesztése
- a hagyományok, helyi értékek megőrzése, a lakosság identitástudatának megtartása, erősítése,
- a környezet természeti és épített értékeinek megőrzése, védelme, a környezeti kultúra továbbfejlesztése

A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőség szempontjából lényeges statisztikai adatokat a TeIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásainkból gyűjtöttük össze. Utóbbiak a legaktuálisabb adatokat tartalmazzák. Felhasználtuk az ágazati beszámolók megállapításait, szakemberek tapasztalatait. Törekedtünk a teljességre, adathiány esetén a 2011-es népszámlálás adatait használtuk fel.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Váci Kistérség Pest megyében helyezkedik el. A népesség száma az országos tendenciáktól eltérően dinamikusabban növekszik, kedvező korstruktúrájú. A lakosságszám folyamatos növekedése egyik legfőbb jellemzője a térségnek. Nem tartozik a hátrányos helyzetű területek közé. Ezért az országos felzárkóztatási stratégiában nem kiemelt.

Vácrátót község több szállal kötődik a járási központ Váchoz, valamint Budapest közelsége is kedvező adottság.

Vác mint járási központ biztosítja az egészségügyi szakellátást itt működnek azok a szakigazgatási szervek, melyek pld. az idősek, fogyatékosok, munkanélküliek részére nyújtanak szolgáltatást.

Nagy múltú Siketek és nagyothallók Intézete. A speciális nevelési igényű tanulók részére iskolák. Szintén Vácon Nevelési központ működik, problémás gyermekek és szüleik részére. Logopédiai szolgáltatás is Vácon van, de hetente egy alkalommal az óvodában foglalkozik az arra rászorult gyermekekkel. Szintén működik a Mozgáskorlátozottak Országos szervezetének működik itt Központja.

A speciális nevelési igényű tanulók részére Veresegyházon található iskolák. Szintén Veresegyházon Nevelési központ működik, problémás gyermekek és szüleik részére. Logopédiai

szolgáltatás Veresegyházon és Vácon is van, de hetente egy alkalommal az óvodában foglalkozik az arra rászorult gyermekekkel.

Társadalmi szervezetek

A községben több társadalmi szervezet tevékenykedik.

- Vácrátóti Hagyományőrző és Faluvédő Egyesület

Az egyesület 2007-ben alakult, 77 taggal. Céljuk a helyi hagyományok megőrzése. Négy korábbi csoport olvadt az egyesületbe: Lovasok, Öregfiúk, Nyugdíjas klub és a Menyecskek. Minden évben tavasszal önkéntes szemétszedést szerveznek, szeptember elején pedig szüreti felvonulást, ami mára egész napos programmá alakult. 2015-től Vazicsek Róbertné vezetésével működik az egyesület.

- Alapítvány a vácrátóti Általános Iskola technikai felszereltségének javítására.

Az iskolához kapcsolódó alapítvány célja a vácrátóti Általános Iskola oktatáshoz szükséges technikai feltételek folyamatos biztosítása, megteremtése.

- Vácrátót Községi Sportegyesület

Az egyesület célja a vácrátóti és környékbeli lakosok sportszeretetének elősegítése, illetve az aktív sportolók felkarolása.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Felhasználtuk az ágazati beszámolók megállapításait, szakemberek tapasztalatait. Természetesen azoknál az adatoknál, amelyekre nyilvántartás nincs és nem is lehet, ott a 2011.évi népszámlálás adataiból indultunk ki. 2017-18. év adatai hiányosak több területen

3. A mélyszegénységben élők helyzete, esélyegyenlősége

A statisztikai adatok és a segélyezési tapasztalatok alapján az országban az egyik legsúlyosabb gond a szegénységben élők, köztük a roma népesség helyzetének fokozatos romlása. Ennek következménye a leszakadás, a kiszorulás az életlehetőségekből mind a tanulás, mind a foglalkoztatás, mind az egészségügyi szolgáltatások területén. A 2011-es népszámlálási adatok szerint Vácrátóton nem vallotta magát egyetlen lakó sem roma nemzetiségűnek.

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység, valamint a falusi lakókörnyezet.

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

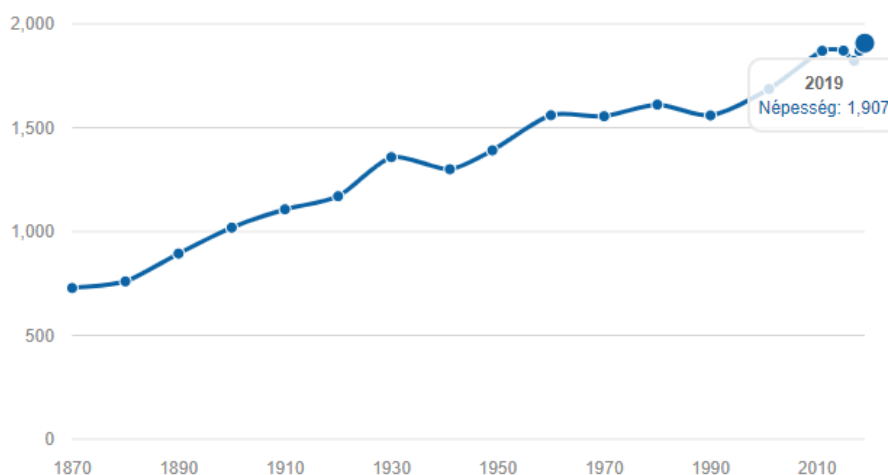
A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt. (Cserti-Csapó-Orsós 2012)

A szegénységben élők, a roma közösségek helyzetének elemzése során vizsgálni kell a hátrányos megkülönböztetés tilalmának érvényesülését. Az Ebktv. 8. és 9. §-ai értelmében közvetlen, illetve közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt nemzetiséghez tartozása, társadalmi származása, vagyoni helyzete miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, vagy az a rendelkezés, amely ezen személyeket, csoportokat lényegesen nagyobb arányban hozza hátrányos helyzetbe mint a velük összehasonlítható személyeket, csoportokat.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (2011. év) megállapítása szerint: „Minden harmadik ember (kb. 3 millióan) ma Magyarországon a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A romák nagy többsége, mintegy 5-600 ezren (összlétszámuk a becslések alapján kb. 750 ezer) ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik. Ezért Magyarországon a romák felzárkóztatását megcélzó politikát nem lehet elválasztani a szegénység elleni általános küzdelemtől, a társadalmi és a gazdasági versenyképesség javításától.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Vácrátót község a fővárostól harmincöt kilométerre található kistelepülés, a lakónépesség 2017 óta évről évre minimális mértékben de emelkedést mutat.

Forrás: <http://nepesseg.com/pest>

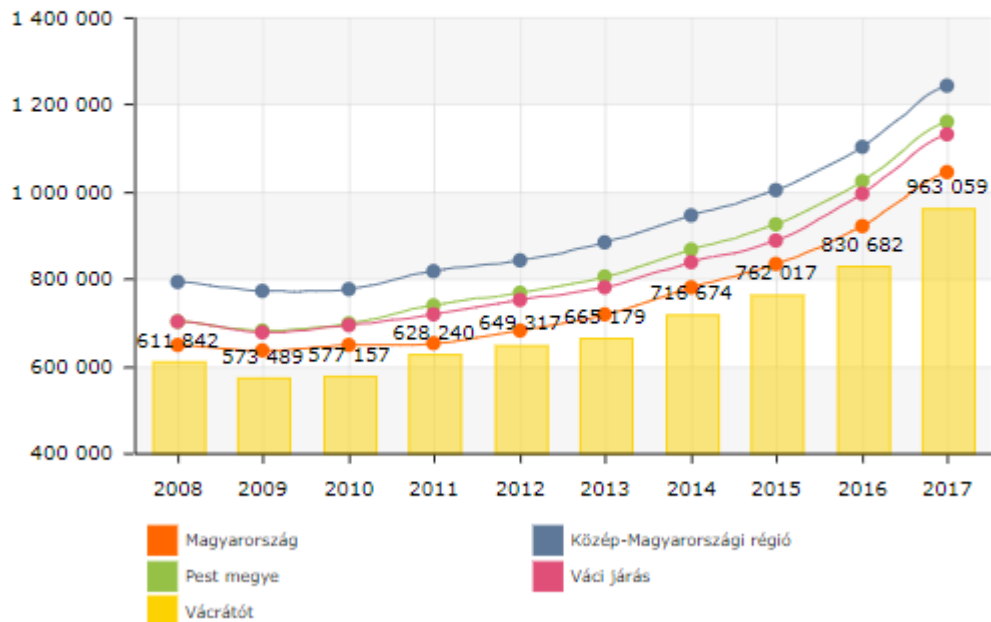
A foglalkoztatottak nagy része naponta ingázik a környező városokban található munkahelyekre (Gödöllő, Fót, Veresegyház, Budapest). A lakosság jelentős része foglalkoztatott, ennek ellenére a

településen az egy lakosra jutó nettó jövedelem alacsonyabb a hazai, a járási, a régióbeli, valamint a megyeinél egyaránt.

Egy lakosra jutó nettó belföldi jövedelem (Ft)

A személyi jövedelemadóköteles jövedelem adóval csökkentett értéke egy lakosra vetítve.

(c) 2020 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de leginkább a foglalkoztatottság vagy annak hiánya.

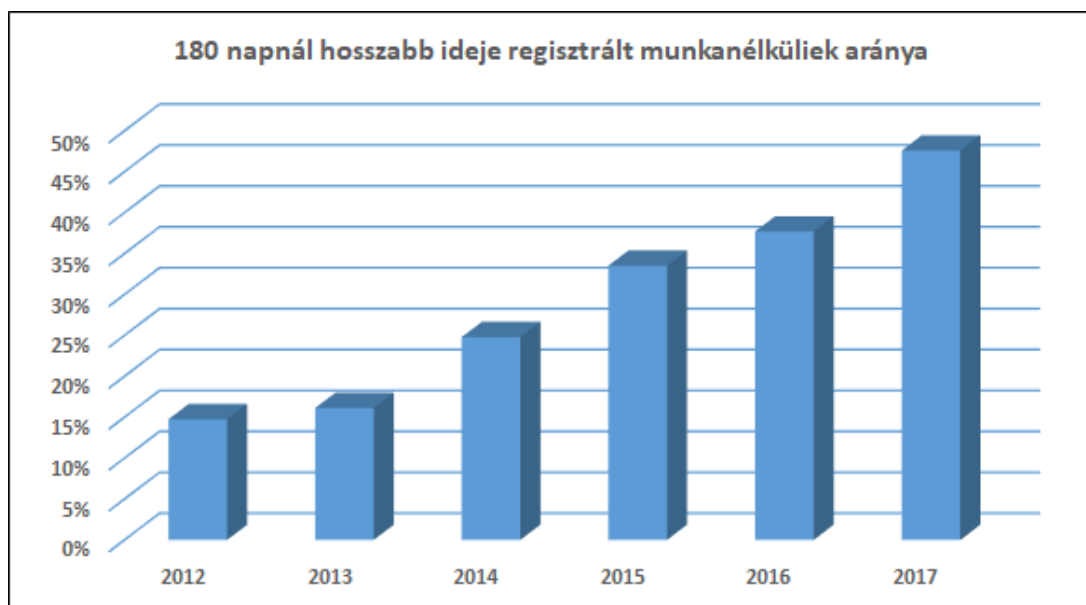
Foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztály tagjai, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérni kívánó nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek. Alacsonyabb a 15–24 éves korosztály munkaerő-piaci részvétele is. A fiatalok távolmaradását főként az oktatási, képzési idő meghosszabbodása okozza, ugyanakkor jelentősen megnőtt az iskola befejezése utáni munkahelykeresés ideje is. A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja és a biztos nyelvtudás hiánya. Az ifjúsági munkanélküliség strukturális munkanélküliség, a munkaerőpiac elvárásai ma már nemcsak a végzettségre és a szakképzettségre, hanem a különböző személyes kompetenciákra, szakmai és gyakorlati tudásra vonatkoznak. (Forrás: MAGYARORSZÁG 2015. ÉVI NEMZETI REFORM PROGRAMJA)

A tartós állástalanságból kilépés több lépcsős, képzést és foglalkoztatást is alkalmazó támogatási folyamatként valósulhat meg, ennek eredményessége a települési és járási gazdasági-társadalmi hátrányok jellegén is múlik.

Vácrátóton az országos statisztikákhoz hasonlóan az elmúlt években csökkent a munkanélküliek/álláskeresők száma. Ezzel egy időben pedig növekedett a 180 napnál hosszabb ideje regisztráltak aránya, 2017-ben az összes munkanélküli több, mint 45%-a tartós munkanélküli.

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Férfi (TS 0801)		Nő (TS 0802)		Összesen	
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	28,75	4,4%	25,5	3,9%	54	4,2%
2013	40,75	6,3%	27,5	4,3%	68	5,3%
2014	35,25	5,5%	22,25	3,5%	58	4,5%
2015	26	4,1%	19,5	3,1%	46	3,6%
2016	26,5	4,1%	19,25	3,0%	46	3,6%
2017	19,5	3,0%	16,75	2,6%	36	2,8%

A statisztikai adatok alapján megállapítható, hogy a Vácrátóton lakóhellyel rendelkező munkanélküliek nagyobbik hányada (51,9%) 50 év feletti.

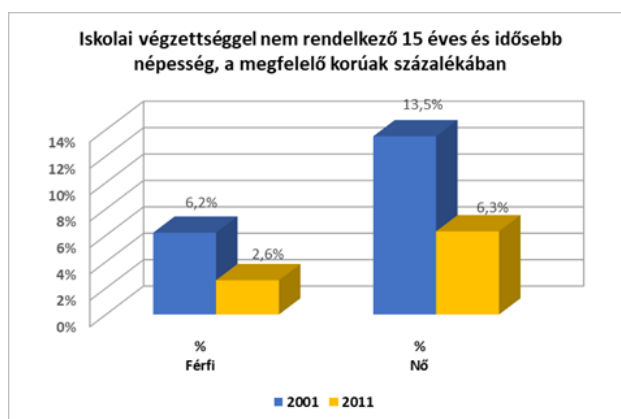
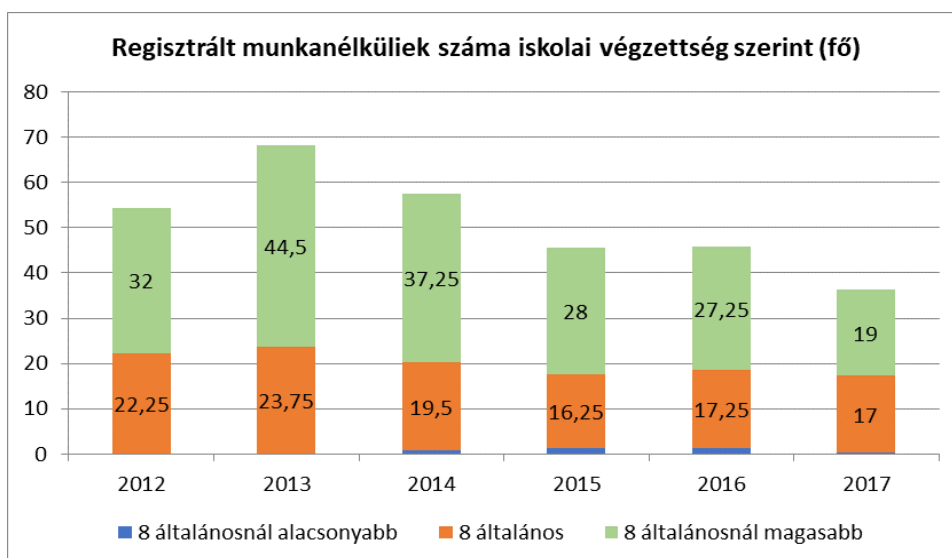
Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresőik száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresőik száma összesen	Fő összesen	2012	2013	2014	2015	2016	2017
		54	68	58	46	46	33
20 év alatti (TS 1002)	Fő		0,75	1,5	1,25		
	%	0,0%	1,1%	2,6%	2,7%	0,0%	0,0%
20-24 év (TS 1003)	Fő	3,5	8	5,75	4,25	2,5	2,75
	%	6,5%	11,7%	10,0%	9,3%	5,5%	8,4%
25-29 év (TS 1004)	Fő	4,75	5	4,5	4,5	4,25	1,25
	%	8,8%	7,3%	7,8%	9,9%	9,3%	3,8%
30-34 év (TS 1005)	Fő	6,75	7,5	5,5	4	3,75	2,75
	%	12,4%	11,0%	9,6%	8,8%	8,2%	8,4%
35-39 év (TS 1006)	Fő	9	9,25	7	5,5	5,5	4,5
	%	16,6%	13,6%	12,2%	12,1%	12,0%	13,7%
40-44 év (TS 1007)	Fő	4,25	5	2	2,75	5	3
	%	7,8%	7,3%	3,5%	6,0%	10,9%	9,2%
45-49 év (TS 1008)	Fő	7,25	11,25	6,25	3,75	1,5	1,5
	%	13,4%	16,5%	10,9%	8,2%	3,3%	4,6%
50-54 év (TS 1009)	Fő	8,75	8	10,75	5,75	9,75	4,75
	%	16,1%	11,7%	18,7%	12,6%	21,3%	14,5%
55-59 év (TS 1010)	Fő	8,25	8	7,75	6	6	4
	%	15,2%	11,7%	13,5%	13,2%	13,1%	12,2%
59 év feletti (TS 1011)	Fő	1,75	5,5	6,5	7,75	7,5	8,25
	%	3,2%	8,1%	11,3%	17,0%	16,4%	25,2%

Forrás: TEIR

Alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, illetve a nem piac képes végzettséggel rendelkezők. Településünkön tapasztalataink szerint a munkaerő-piacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motiváltsági problémák, és a mobilitás hiánya.

Közfoglalkoztatás

Magyarország 2014 során is erősítette a közfoglalkoztatás rendszerét, mivel a program jelentős szerepet tölt be a tartósan munkanélküliek foglalkoztathatóságának javításában, az inaktív népesség aktiválásában. A rendszer fenntartását indokolja, hogy a célcsoport tartós piaci foglalkoztathatósága a munkaerő-kereslet további növekedésével párhuzamosan látszik csak megvalósíthatónak. Az átmeneti jelleg a célcsoport sajátosságai miatt több éves időtávon érvényesíthető.

E csoport foglalkoztatási aktivizálása más eszközökkel (mint a segélyezés) sem járt nagyobb hatékonysággal. A közfoglalkoztatás rendszere nem váltja fel a jóléti politikákat vagy az aktív munkaerő-piaci eszközöket, hanem az a célja, hogy átmenetet képezzen a segélyezésből a nyílt munkaerőpiacra, emellett jelentős szociális felzárkóztató szerepe is van. A munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetű alacsony iskolai végzettségűek, szakképesítéssel nem vagy elavult szakképesítéssel rendelkezők, illetve kiemelten a közfoglalkoztatottak számára képzési lehetőségek, továbbá a közfoglalkoztatásból való kivezetést elősegítő személyes szolgáltatások nyújtására kerül sor.

A munkaerő-piaci re-integrációval a legrászorultabb, inaktív réteg rendszeres munkajövedelemhez jut, aktivitásuk nő. További intézkedések segítik elő a közfoglalkoztatásból a nyílt munkaerő-piacra való átmenetet: az ajánlásnak megfelelően a képzések és a szolgáltatások fejlesztése erősíti a közfoglalkoztatás aktiváló erejét. A közfoglalkoztatásból a nyílt munkaerő-piacra való kivezetést és a közvetíthetőség feltételeinek javítását elősegítő jogszabályváltozások értelmében ezen túl a közfoglalkoztatási jogviszonyban álló köteles elfogadni a felajánlott elsődleges munkaerő-piaci munkahelyet, mentesül a munkavégzési kötelezettség alól az állásinterjú idejére, továbbá a 25 év alattiak esetében a közfoglalkoztatás nem minősül megfelelő állásajánlatnak (lásd Ifjúsági Garancia).

Vácrátóton jelenleg 8 személyt foglalkoztatunk közfoglalkoztatásban.

A települési önkormányzat saját fenntartású intézményeiben, ha teheti, felkarolja a szegénységben élőket, munkalehetőséget teremt számukra, annak érdekében, hogy anyagi lehetőségeiken helyben, és ily módon segítsen.

A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

A település lakosai közül a munkába járók 80%-a naponta ingázik a közelben lévő települések, városok és Vácrátót között. Helyben Nemzeti Botanikus Kert kb 150 fő), valamint az önkormányzat és annak intézményeiben 54-en dolgoznak.

Ugyan a lakosságnak csak a töredék része tud a községben dolgozni, a jó közlekedési viszonyoknak és a főváros közelségének köszönhetően a településen nem jelent nagy problémát a helybeli munkalehetőségek hiánya, és hogy az emberek jó részének ingáznia kell nap, mint nap a munkahely és a lakóhely között.

A lakosság foglalkoztatottságára jellemző, hogy meghatározó a fővárosban történő munkavállalás. Az ipari szerkezet átalakulása és a nagyvállalatok részbeni megszűnése következtében kialakult kisebb létszámmal működő közép- és kisvállalati struktúrának már nincs akkora munkaerő felvevő igénye. További problémákat jelenthet az a tény, hogy az ingázó munkaerő nagy részét multinacionális nagyvállalatok foglalkoztatják.

A településen működő vállalkozások nagyrészt kereskedelmi és szolgáltató jellegű vállalkozás. A településen regisztrált 120 vállalkozás rendelkezik székhellyel.

Budapest vonzáskörzetében lévő településünk viszonylag kedvező helyzetben van képzés, továbbképzések elérhetőségének szempontjából. Gödöllőn a Szent István Egyetem, mint felsőfokú intézmény képzései, programjai, valamint Budapesten, Vácott számos képzési, továbbképzési lehetőség adott a fiatalok foglalkoztatását tekintve.

Az illetékes Váci a Pest Megyei Kormányhivatal Váci Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya számos eszközzel igyekszik a foglalkoztatásokat, elhelyezkedéseket támogatni (pl: képzések, vállalkozóvá válás támogatása, bértámogatás, közhasznú foglalkoztatás támogatása stb.).

Közelsége miatt közlekedésileg jól megközelíthető, mely előny a Váccon működő nagyfoglalkoztatók elérhetősége miatt is. A Pest Megyei Kormányhivatal Váci Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya minden esetben elsődleges szempont, hogy az ügyintézők az ügyfelek részére megfelelő állásokat keresnek és ajánlanak fel. A Kirendeltségen a munkaerő-piaci képzések lebonyolításában, a képzési lehetőségek felkutatásában, a pályaválasztási tevékenységben az intézményi és piaci képzőkkel tart fenn kapcsolatokat.

Fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

2014-ben folytatta a Kormány a szak- és felnőttképzés átalakítását, a duális szakképzés elterjesztésével jelentős lépéseket tett a munkaerő- kereslet és kínálat közelítése érdekében. A fiatalok elhelyezkedési esélyei jelentősen javultak az elmúlt év során, ami a foglalkoztatás és munkanélküliség mutatóiban is tükröződik. A 25 év alatti fiatalok foglalkoztatása jelentősen emelkedett – noha még elmarad az uniós átlagtól –, eközben a korcsoport munkanélkülisége jelentős javulás után már alacsonyabb, mint az EU átlaga.

Hasonló mértékű javulás volt megfigyelhető az alacsony végzettségű vagy képzetlen fiatalok esetén is (mely csoport munkanélkülisége jelentősen közeledett az EU enyhén csökkenő mutatójához). A tartósan álláskereső fiatalok munkanélküliségi szintje már 2012 óta alacsonyabb, mint az EU átlag, és stagnált éves szinten, míg ugyanez a mutató az EU-ban folyamatos emelkedést mutatott az elmúlt években. 2014 során is folytatódtak az olyan korábban bejelentett programok, mint a 2012-ben indult „Első munkahely garancia” program, és a Munkahelyvédelmi Akció 2013-tól élő célzott kedvezményei. Előbbi közel 30 ezer fiatal foglalkoztatásához és képzéséhez nyújtott forrást, utóbbi segítségével pedig mintegy 160 ezer pályakezdő és 25 év alatti fiatal foglalkoztatásának támogatása valósult meg 2014 végéig.

E programok szerves folytatásaként értékelhető az Ifjúsági Garancia rendszere, amely 2015 elejétől fokozatos, többlépcsős rendszerben, személyre szabottan, széles eszközpalettával (oktatás, képzés, bértámogatás, munkaerő-piaci szolgáltatások, gyakornoki program, mobilitási támogatás, vállalkozóvá válási támogatás) kerül bevezetésre – az első szakaszban a legalább hat hónapja regisztrált álláskereső fiatalokra fókuszálva.

A munkaügyi szervezet által megvalósított, a fiatalok munkaerő-piaci részvételét elősegítő aktív munkaerő-piaci programok keretében a 2014-20-as programozási időszakban a cél közel 180 ezer fiatal részére érdemi segítség nyújtása az elhelyezkedéshez vagy képzéshez. Az Ifjúsági Garancia részeként a munkaügyi szervezeten belül az eszközök intézményi és szervezetközi koordinációért felelős országos mentor-koordinátor hálózat kerül kialakításra, melynek révén javul a foglalkoztatáspolitikai, oktatási, szociális szakterületek és szervezetek közti együttműködés. Továbbá uniós társfinanszírozású programok indulnak az Ifjúsági Garancia rendszer keretében, például a fiatalok vállalkozóvá válását támogató program vagy a tapasztalatszerzést segítő gyakornoki program.

Az Ifjúsági Garancia rendszere mellett, mely a fiatal korosztályra fókuszál, Magyarország a 25 év feletti korcsoport által elérhető aktív munkaerő-piaci eszközöket is tovább erősíti, illetve fenntartja a munkanélküliek és inaktívok foglalkoztatásának előmozdítására.

A Pest Megyei Kormányhivatal Váci Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya meghirdette „nyári diákmunka elősegítése” elnevezésű programot, melyben 16-25 év közötti nappali oktatás munkarendje szerint tanuló diák vehet részt. Az állam teljes, vissza nem térítendő bérköltség-támogatást biztosít a tanulók foglalkoztatásához, biztosítva részükre a bérminimum vagy szakképzettség esetén a garantált bérminimum időarányos részét.

Fontos, hogy a diákok a képzésük ideje alatt, nyári szünetükben megtanulják a munka fontosságát és a vele járó felelősséget. A nyári időszakban diákmunkában minimum három főt szinte minden nyáron sikerült foglalkoztatnunk.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Magyarországon a szociális ellátórendszert három szereplő biztosítja: az állam, az önkormányzatok, valamint a civil szektor és az egyház. Működésüket törvények és a törvényekhez kapcsolódó kormányrendeletek, ágazati rendeletek, helyi rendeletek határozzák meg. Az önkormányzatok számára a Szociális Törvény és Önkormányzati törvény írják elő, hogy mely ellátási formákat biztosítsák, valamint, a képviselő testületek határozata alapján költségvetésük terhére melyeket vállaljanak fel. Ezeket az önkormányzatok saját helyi rendeleteikkel szabályozzák. Ennek értelmében Vácrátót község Önkormányzata biztosítja a törvényben meghatározott rendszeres segélyeket, támogatásokat, valamint az eseti segélyeket.

A szociális ellátó rendszerek célja, hogy védelmet nyújtsanak a társadalmi egyenlőtlenségből eredő szegénység és más társadalompolitikai kockázatokkal szemben. A hazai rendszer szereplői között megtalálható az állam, az önkormányzatok, a civil szektor és az egyház is.

Működésüket többek között a 1993. évi III. törvény foglalja keretbe, de számos végrehajtási rendelet, ágazati jogszabály és helyi rendelet is meghatározza.

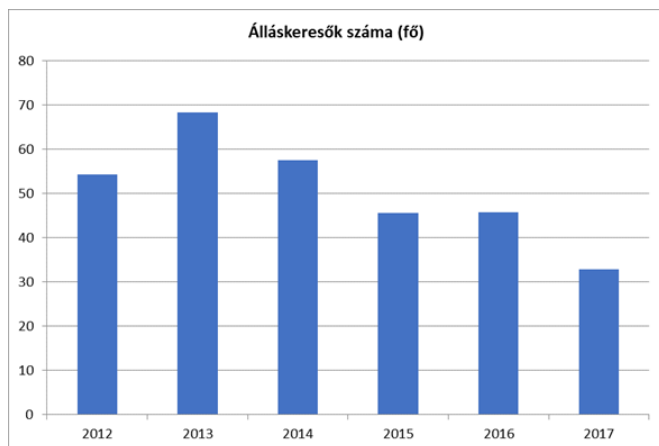
A kötelezően nyújtandó ellátásokat 2015. március 1. óta a járási hivatalok állapítják meg. Ezek az ellátások a következők:

- aktív korúak ellátása, (foglalkoztatást helyettesítő támogatás, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás)
- időskorúak járadéka,
- ápolási díj (alapösszegű, emelt összegű és kiemelt ápolási díj),
- közgyógyellátás (alanyi és normatív formák),
- egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

A települési támogatásokat helyi szinten a Képviselő-testület állapítja meg, melyben a döntési hatáskört a polgármesterre ruházta át:

Települési támogatások formái Vácrátóton:

- ápolási támogatást
- lakásfenntartási
- gyógyszer
- újszülött támogatás
- temetési-
- rendkívüli települési támogatás

Aktív korúak ellátása

Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás, feltéve, hogy saját maga és családja megélhetése más módon nem biztosított. Akkor nem biztosított a megélhetés, ha a családnak az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének (2018-ban 28.500.-Ft.) 90 %-át és vagyona nincs.

Az ellátás havi összege 22.800.- Ft.

A támogatásra való jogosultságot évente felül kell vizsgálni. A jogosultság fennállása alatt minden támogatottnak legalább 30 nap jogviszonyt kell létesítenie, olyan módon, hogy az igazolható legyen a felülvizsgálatkor. Erre több módon nyílik lehetősége az ellátottnak: nyílt munkaerőpiacon folytat keresőtevékenységet, egyszerűsített foglalkoztatottként létesít munkaviszonyt, háztartási munkát folytat, munkaerő-piaci programban vesz részt, közérdekű önkéntes tevékenységet végez, vagy közfoglalkoztatásban vesz részt.

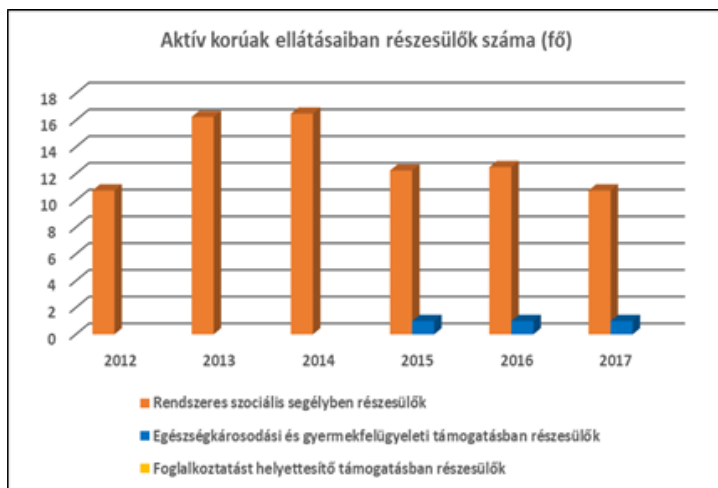
Az FHT-ra jogosult személy köteles a járási hivatallal együttműködni és közfoglalkoztatásban részt venni.

Vácrátót lakosai közül, mint azt az alábbi táblázat mutatja, kevesen veszik igénybe az aktív korúak ellátásának valamely formáját

Aktív korúak ellátása - Rendszeres szociális segélyben, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Rendszeres szociális segélyben részesített regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga) - TS 1401 (2015. február 28-tól az ellátás megszűnt, vagy külön vált EGYT-re és FHT-ra)	Egységkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2015. márc. 1-től érvényes módszertan szerint (TS 5401)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (2015. március 01-től az ellátásra való jogosultság megváltozott)	
		Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2012	10,75		0,83%		0,00%
2013	16,25		1,26%		0,00%
2014	16,5		1,30%		0,00%
2015	12,25	1	0,96%		0,00%
2016	12,5	1	0,97%		0,00%
2017	10,75	1	0,83%		0,00%

Forrás: TeIR

Ápolási támogatás

A méltányossági ápolási díj önkormányzatunk önként vállalt feladata.

Az ápolási díj a 18. életévet betöltött tartósan beteg, 3 hónapnál hosszabb időtartamban gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított hozzájárulás.

Az ápolási támogatás havi összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 150%-a, bruttó 30.000.-Ft

Év	Ápolási díj, méltányossági alapon: támogatásban részesítettek évi száma
2014	3
2015	2
2016	2
2017	2
2018	2
2019	1

Egyéb települési támogatások

A szociális ellátások közül az **rendkívüli segély** iránti kérelmek száma tekinthető jelentősnek. Ezen ellátási formában az átlagosan kifizetett segélyösszeg alkalmanként 28.500 Ft/fő volt.

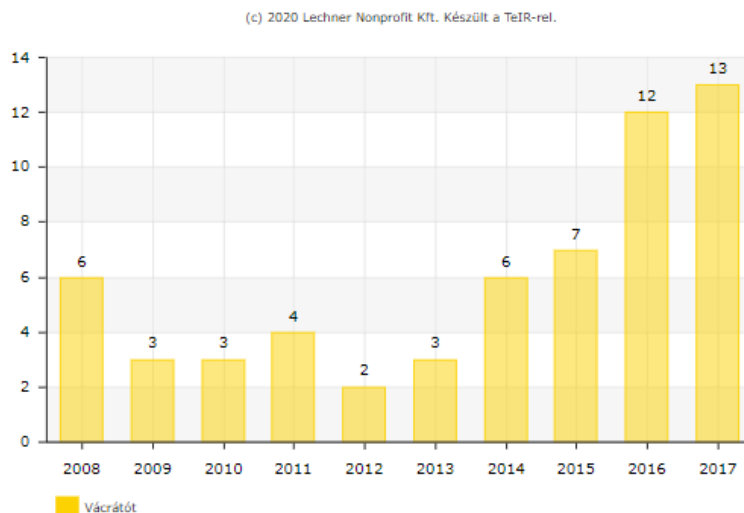
A **temetési segély** nyújtható annak a szociális rászoruló személynek, aki a meghalt személy eltemettetéséről gondoskodott annak ellenére, hogy arra nem volt köteles, vagy tartására köteles volt ugyan, de a temetési költsége viselése saját, illetve családja létfenntartását veszélyezteti. A segély összege max 50.000,- Ft alkalmanként.

A köztemetés a haláleset helye szerint illetékes települési önkormányzat polgármestere önkormányzati hatáskörben gondoskodik az elhunyt személy közköltségen történő eltemettetéséről, ha nincs vagy nem lehet fel az eltemettetésre köteles személy, vagy az eltemettetésre köteles személy az eltemettetésről nem gondoskodik.

Szociális étkezés támogatást kaphat az az idős lakos, aki kora vagy egészségi állapota miatt önmaga ellátására képtelen, nyugdíja mértékétől függően a teljes részbeni vagy a teljes térítési díjra.

A szociális étkeztetés olyan alapszolgáltatás, melynek keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkeztetéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguknak, illetve eltartottaiknak tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani.

Szociális étkeztetésben részesülők száma (fő)

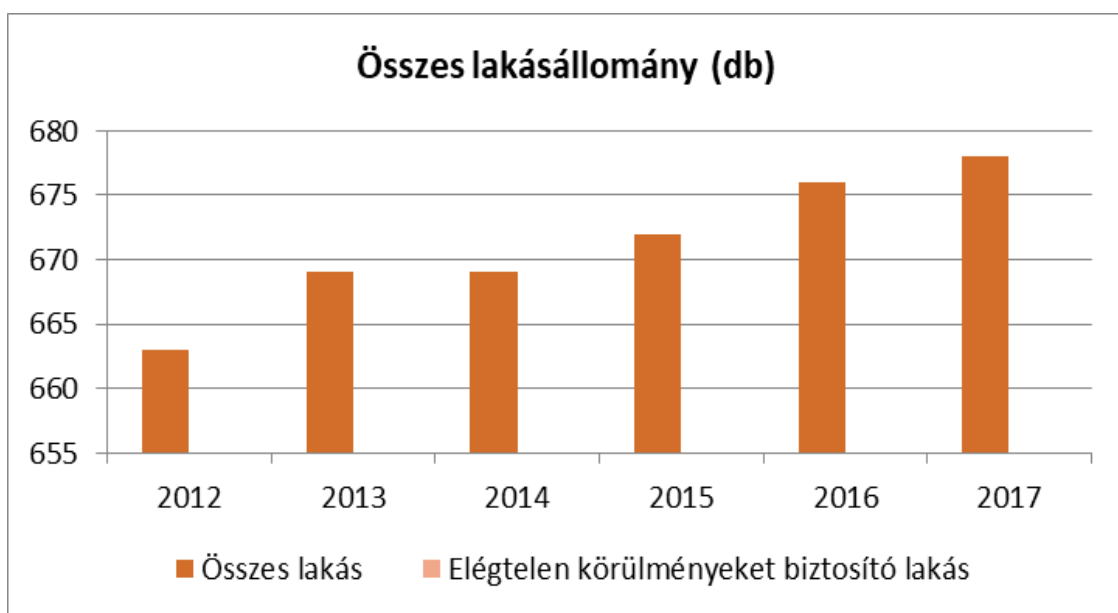
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük. Az önkormányzat nem rendelkezik bérlakásokkal. A településen a lakhatási körülmények átlagosak vagy a fölöttiek. Jellemzően kertes házak épültek, azonban az utóbbi

A település infrastrukturális feltételei megosztottak. Vezetékes ivóvíz a lakások 99%-ban van, a gáz hálózat a településen kiépült. Szennyvíz csatorna lefedettség 95%-os.

Vácrátóton 678 ingatlan tartanak nyilván, bérlakás és szociális lakás nem épült. A településen nincs lakhatási szegregáció.

Év	Lakásállomány (db) (TS 4201)
2012	663
2013	669
2014	669
2015	672
2016	676
2017	678

Lakhatást segítő támogatások Lakásfenntartási támogatás

A Képviselő-testület természetben nyújtott szociális ellátásként lakásfenntartási támogatást nyújt a szociálisan rászorult személyeknek az általuk lakott lakás költségeinek viseléséhez, ha a lakás fenntartási költségeinek összege eléri, illetve meghaladja a háztartás havi összjövedelmének 20 %-át és a háztartásban egy főre eső havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 250 %-át, egyedül élő esetén 350 %-át. A támogatás havi mértéke 2500 Ft, egy év időtartamra kerül megállapításra. A támogatás folyósítása a szolgáltató részére történik, annak összegét a szolgáltató írja jóvá a villanyszámlában.

3.4.2. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma (TS 6001)	Adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma (TS 6101)
2012	10	0
2013	17	0
2014	22	0
2015	40	0
2016	47	0
2017	50	0
2018	40	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az önkormányzatok által biztosítandó ellátások jogosultsági feltételeit, összegét az önkormányzatok állapítják meg, ezáltal az önkormányzatok lehetősége nő a helyi közösség szociális biztonságának erősítésére, a szociális segélyek megfelelő biztosítására.

Az ellátások finanszírozását az önkormányzatok elsősorban saját adóbevételeikből teremthetik meg, emellett a központi költségvetés továbbra is támogatja az alacsony adóerő-képességű települések szociális feladatainak ellátását.

A finanszírozási rendszer kiemelten támogatja a forráshiányban szenvedő településeket azáltal, hogy a központi forrást közöttük az adóerő-képességük szerint sávosan osztja el, több forrást biztosítva az alacsony adóerő-képességű önkormányzatok számára.

A lakásfenntartási támogatást pénzbeli és természetbeni formában is nyújtjuk. A természetbeni ellátás esetén a támogatás folyósítása a szolgáltató részére történik és annak összegét a támogatással érintett költség tekintetében a szolgáltató írja jóvá.

Normatív lakásfenntartási támogatásra jogosult az a személy, akinek a háztartásában az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 250 %-át, és a háztartás tagjai egyikének sincs vagyona.

Lakásfenntartási támogatás ugyanazon lakásra csak egy jogosultnak állapítható meg, függetlenül a lakásban élő személyek és háztartások számától. A normatív lakásfenntartási támogatást egy évre kell megállapítani.

A hajléktalan Vácrátóton nyilvántartásunk szerint nem él. 2019-ben a település szintű bejelentett lakosok száma nincs.

Eladósodottság

A gazdasági változások a településen élőket is súlyosan érintette. A szegénység, az elszegényedés folyamatának felszínre kerülő problémái között a lakosság munkaerő-piaci helyzete, a munkanélküliségből eredő problémák, illetve a lakhatással összefüggő problémák, a hátralékok felhalmozódása a lakossági adósságállomány folytonos újra termelődése szerepel. A lakossági adósságállomány növekedését okozza, hogy az újonnan beköltöző gyermekes családok a lakásvásárláshoz felvett banki hiteleiket nehezen tudják fizetni, vagy a munkahely megszűnése, vagy

a devizalapú hitelek törlesztő részleteinek emelkedése miatt. Sokszor olyan súlyos anyagi válsággal küzdenek a családok, hogy a mindennapi megélhetésük finanszírozása is gondot okoz számukra, ezen kívül még tetemes közüzemi tartozásokat is felhalmoznak. Az anyagi ellehetetlenülés, kilátástalanság kihat a családi életre, a fogyasztás színvonalára is

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Vácrátót községben nem alakultak ki szegregátumok.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13.§ 4. pontja az önkormányzatok számára kötelezően ellátandó feladatként írja elő az egészségügyi alapellátásról való gondoskodást. Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény 5.§-a értelmében a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik.

Az egészségügy területén a Kormány kiemelt célja az állampolgárok egészségi állapotának javítása, az egészségben eltöltött életek növelése, a területi egészség-egyenlőtlenségek csökkentése, valamint az egészségügy működési hatékonyságának és a megfelelő hozzáférés lehetőségének javítása. A lakosság egészségi állapotának javítása érdekében több, nemzetközi szinten is elismert kormányzati intézkedés született. A fontosabbak között említhetjük a népegészségügyi termékadó bevezetését, a nemdohányzók védelméről szóló törvény szigorítását, az élelmiszerekben lévő transz-zsírsavak megengedhető legnagyobb mennyiségét, valamint a közétkeztetésre vonatkozó szigorúbb táplálkozás-egészségügyi előírásokat érintő szabályozást.

A Kormány elkötelezett az egészségügyi ellátórendszer népegészségügyi fókuszú átalakításában. Cél egyrészt vonzóvá tenni az orvosok számára a háziorvosi pályát, másrészt megerősíteni ezen ellátási formát oly módon, hogy az alapellátási kompetencia keretein belül a háziorvosok minél szélesebb körben képesek legyenek ellátást nyújtani a betegek számára, tehermentesítve ez által a járó- és fekvőbeteg ellátást. A háziorvosi alapellátás területi egyenlőtlenségeinek csökkentése céljából a leghátrányosabb helyzetű kistérségek településeire kiterjedő ellátási kötelezettséggel működő háziorvosi szolgálatokat már jelenleg is 50 %-kal magasabb fix összegű díjazás illeti meg, illetve az ún. Praxis programok, a praxisváltás program, valamint a háziorvosok számára nyújtott letelepedési támogatás eredményeként számottevően javult az addig betöltetlen praxisokban az ellátás.

A járó beteg szakellátás folyó finanszírozási arányához képest több fejlesztési forráshoz jutott, valamint hangsúlyosabban jelennek meg az intézményrendszer egészét érintő hatékonyságjavító fejlesztések, melyeknek hatása a beruházások (egészségpólusok és onkológiai centrumok fejlesztése, intézményi funkcióváltások, párhuzamos kapacitások megszüntetése, korszerű diagnosztika fejlesztése) befejezését követően lesz érzékelhető. Forrás: Egészségügyi Ágazati Stratégia

Vácrátót lakossága számára az egészségügyi alapellátás helyben, a szakellátás pedig Vácon biztosított.

Gyermekorvosi ellátásról - A megnövekedett gyermeklétszám miatt a gyermekek ellátását havonta egy napon látják el helyben rendelési időben. Ezen kívül van hétvégi ügyelet is. A gyermekorvos különös odafigyeléssel követi az óvodás és iskolás gyermekek egészséges életmódját támogató programokat, az egészséges táplálkozást propagáló rendezvényeket, aktívan harcol a túlsúlyos gyermekek egészséges életmódjának kialakításáért.

Általános orvosi ellátásról - Jelenleg egy háziorvos látja el a hozzájuk forduló betegeket. Az orvosi rendelő az Egészségházban kapott helyet a védőnői szolgálattal együtt. A körzethez 1680 lakos tartozik.

Fogorvosi ellátásról - egy fogorvos tart iskolai és lakossági fogászati rendelést. A rendelő helyben található, 2018-ban felújított rendelőben korszerű technikai felszereléssel várja a betegeket. Nagy hangsúlyt kap a településen a gyermekkori szűrővizsgálatok rendszeressége és az után követés lehetősége.

Egészségügyi szakellátás

Vácrátóhoz a legközelebb a Veresegyházi Misszió és a Váci Kórház található, ahol nap, mint nap várják a szakellátásra szoruló betegeket. A beutaló rendszerrel működő rendelő kulturált környezetben, fontosnak tartva a rövid várakozási időt, jó közlekedési lehetőséggel közelíthető meg. A település éjszakai és hétvégi ügyeletét szintén itt oldják meg. Településünkéről naponta buszjárat segítségével jutnak el a betegek a korszerű betegközpontú szakellátásra.

Kórházi ellátás - A Váci Jávorszky Ödön Kórház biztosít további járó- és fekvőbeteg és szakellátást a településen élők számára.

Az egyenlő bánásmóddhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

Napjaink népbetegségei közé tartoznak a szív- és érrendszeri megbetegedések, a magas vérnyomás, a magas vércukorszint. Ezek szűrését a házi orvos tesztekkel és laborminták alapján végzi, majd a megfelelő szakrendelésekre utalja a betegeket.

A gyermekeknek meghatározott időközönként kötelező védőoltásokat kell kapniuk. Mára már emelkedő tendenciaként figyelhető meg, hogy a szülők többsége a nem kötelező (ingyenes, vagy térítésköteles) vakcinákat is beadatja gyermekének.

Az egészségügyi szolgálat évente több alkalommal szervez általános szűrési, megelőző, felvilágosító programokat. Lehetőséget biztosítva van vérnyomás-, cukor-, testsúlymérésre. A szűrőnapokon alkalmanként 40-50 fő vesz részt.

Vácrátóton a közétkeztetést a helyi konyhája biztosítja. A konyha üzemeltetője a mai kor elvárásainak megfelelő étrendet alakít ki bölcsődésektől a felnőtt étkeztetésig.

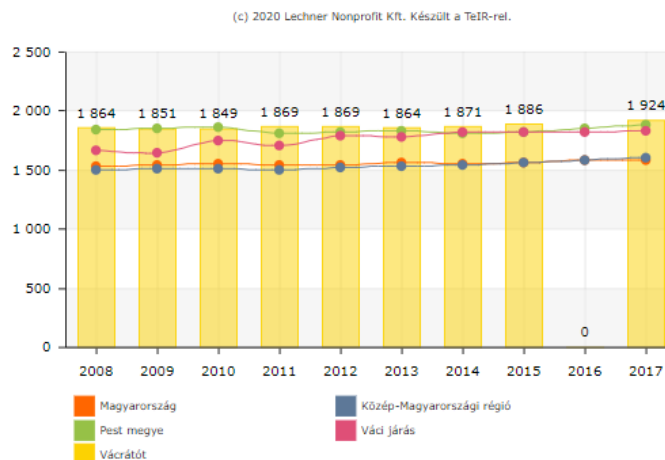
A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 2. § -a kimondja, hogy „ A szociális ellátás feltételeinek biztosítása - az egyének önmagukért és családjukért, valamint a helyi közösségeknek a tagjaikért viselt felelősségén túl - az állam központi szerveinek és a helyi önkormányzatoknak a feladata”.

Ellátási kötelezettségek két részre oszthatók a szociális törvény értelmében:

- lehetnek pénzbeli és/vagy természetbeli szociális ellátások és,
- személyes gondoskodást nyújtó szociális alap/ szakellátás.

Egy házi- és házi gyermekorvosra jutó lakosok száma (fő)

A lakosság száma a házi és házi gyermekorvosok együttes számára vetítve.

Vácrátóton a szociális feladatok ellátását a Gondozási Központ látja el, ezen belül a gyermekjóléti szolgáltatást. Az ESÉLY Szociális Alapellátási Központ családsegítést és házi segítségnyújtást feladatokat végzi.

Gyermekjóléti szolgáltatás: A gyermekjóléti alapellátásnak hozzá kell járulnia a gyermek egészséges fejlődéséhez, jólétéhez, a családban történő nevelkedésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a már kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családból történő kiemelésének megelőzéséhez.

Családsegítés: A Családsegítő Szolgálat segítséget nyújt az illetékességi területén élők számára a szociális és mentálhigiénés problémák, illetve a krízishelyzet megoldásában az ilyen élethelyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából.

Házi Segítségnyújtás: Az önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakóköznyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

Szociális étkeztetés: Az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorulóknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik ezt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen: koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségeik, szenvedélybetegségeik, vagy hajléktalanságuk miatt. A jogosultsági feltételek részletes szabályait a települési önkormányzatok rendeleteiben határozzák meg.

Nincs olyan információnk, hogy bármely szolgáltatás nyújtásakor a szolgáltatást igénybe vevőt hátrányos megkülönböztetés, vagy az egyenlő bánásmód követelményeinek megsértése érte volna.

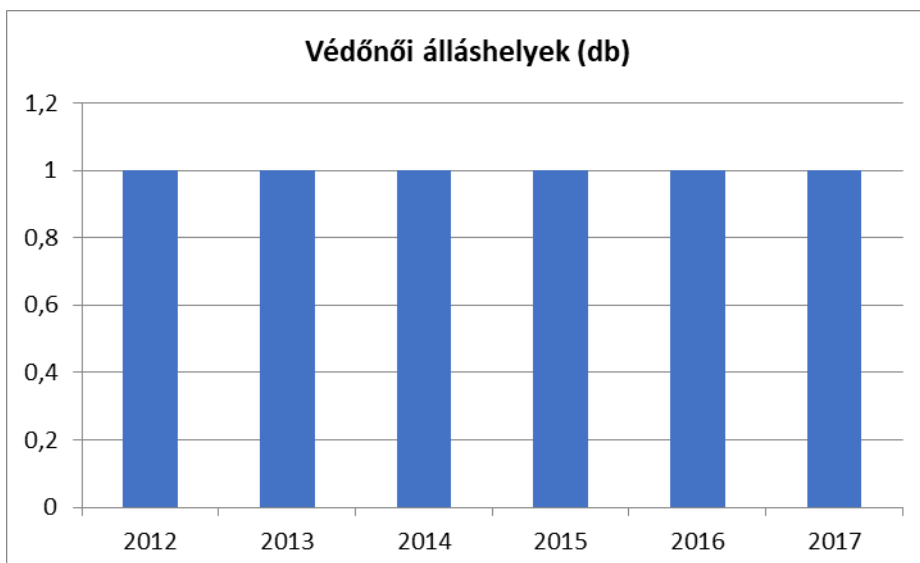
Védőnői szolgálatról - A 0-6 éves korosztály ellátása érdekében egy védőnői körzet működik, melyekben az ellátottak száma összesen közel 130 fő. A védőnői munkája során szinte napi kapcsolatban van a várandós anyákkal, gyermekeikkel.

Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 3201)	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2012	1	126
2013	1	132
2014	1	114
2015	1	126
2016	1	115
2017	1	122
2018	1	132

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Védőnői álláshelyek (db)

3.7 Községi viszonyok, helyi közélet bemutatása

Sokrétű értelmes, szabadidős tevékenységek lehetőségét nyújtja, a Gárdonyi Géza Rendezvényközpont Vácrátót közösségi életének egyik jelentős színtere, hiszen a művészeti élmények mellett az önképzés és az önkifejezés fontos helyszíne is. Különböző klubokban, művészeti csoportok tevékenységeibe a lakosok 10-20%-a rendszeresen bekapcsolódik.

A fogyatékkal élők számára is jól megközelíthető, teljeskörűen akadálymentesített. Központi szerepet tölt be az intézmény a település társadalmi ünnepeinek szervezésében és lebonyolításában is (Szüreti mulatság, Idősek napja, Karácsony).

A falu központi részén az iskola melléképületében működik a községi könyvtár. A könyvtárat a Pest Megyei Hamvas Béla könyvtár működteti, rendszeres foglalkozásokat tart az iskolás korosztálynak, évente többször tartanak író-olvasó találkozókat és ismeretterjesztő előadásokat. 2019-ben pályázati forrásból megújultak a könyvtár bútorai.

A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Roma nemzetiségi önkormányzat nem tevékenykedik a településen

Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A mélyszegénységben élők körében jóval magasabb a munkanélküliek száma, ennek oka részben a szakképzetlenség hiánya.	Helyben történő munkahely teremtési lehetőségek feltárása, szakképzési lehetőségek és igények összehangolása
A családban kialakult rossz minták	Szülői értekezletek keretében értékrend, prioritások meghatározása. Életmódváltásra, szemléletváltásra ösztönzés. Pozitív példák állításával.
Eladósodás veszélye	Az adósságrendezéssel kapcsolatos lehetőségek, kiutak feltérképezése; egyénre szabott konzultáció, stratégia kidolgozása, takarékosagra nevelés

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. Törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

A gyermekek helyzetének általános jellemzői

A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

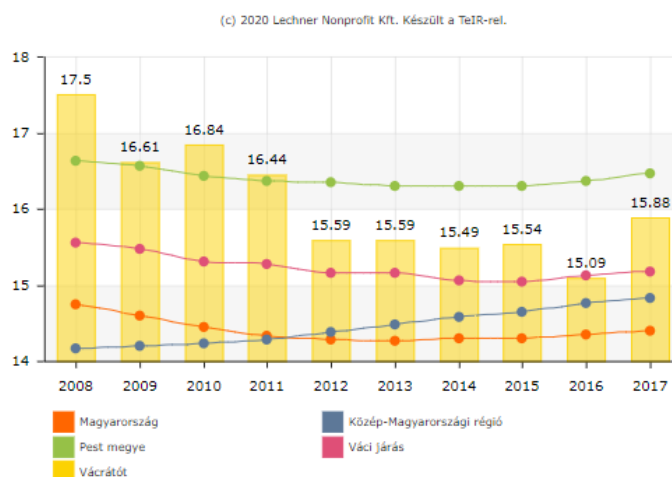
Az Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit.

Ez minden gyermekre kiterjed, ám azokra a gyermekekre kell különösen hangsúlyt helyezni, akiknek az érdekei a legjobban sérülnek.

A Vácraátóton élő gyermekek között közel azonos arányban vannak a fiúk és a lányok.

	Fő		
	Férfiak	Nők	Összesen
Állandó népesség száma	888	934	1 822
0-2 évesek	47	3	
0-14 éves	135	140	275
15-17 éves	38	35	73
18-59 éves	549	537	1 086
60-64 éves	62	63	125
65 év feletti	104	159	263

Állandó népességben belül a 0-14 évesek aránya (%)

Év	Élve születések száma
2009. évben	17
2010. évben	22
2011. évben	10
2012. évben	15
2013. évben	18
2014. évben	16
2015. évben	20
2016. évben	14
2017. évben	21

Forrás: helyi adatbázis

Veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családot a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít. A helyi rendszer további jellemzője, hogy a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja. A megelőző tevékenység a köznevelési, egészségügyi, szociális, közművelődési és sport intézményhálózaton keresztül valósul meg, és az egyes ágazatok együttműködésén alapul. Vácrátót településen a gyermekvédelmi alapellátások kiépültek, a preventív gyermekvédelem a gyermekekkel foglalkozó intézményben és szakmai programban jelen van.

A gyermekszegénység csökkentése átfogó, minden ágazatra kiterjedő intézkedéseket igényel. Az egyes részterületeken a foglalkoztatás, az oktatás, a lakásügy, az egészségügy, a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseit kell meghozni, amelyek a gyermek megszületésének pillanatától segítenek az esélyek javításában. A szegénységben vagy szegénység kockázatával élő gyermekek sajátos csoportját alkotják a fogyatékos gyermekek. A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál sokkal nehezebb, különösen a halmozottan sérült gyermeket nevelő családok esetében.

	Óvodai HH	Óvodai HHH	Általános iskolai HH	Általános iskolai HHH	Középfokú HH	Középfokú HHH	Összes HH	Összes HHH
2015. január	4	1	18	5	5	1	27	7
2015. október	0	0	8	0	3	1	11	1
2016. január	0	0	7	0	2	1	9	1
2016. október	2	1	10	2	2	1	14	4
2017. január	0	0	3	0	4	0	7	0
2017. október	0	0	1	0	0	1	1	1
2018. január	1	0	1	0	0	1	2	1
2018. október	0	0	3	0	2	0	5	0
2019. január	3	0	2	0	3	0	8	0
2019. október	0	0	1	0	0	0	1	0
2020. január	1	0	1	0	0	0	2	0

Forrás: OH

Gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

A gyermekek jogán járó juttatások egyik alapja a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben való jogosultság megállapítása.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult

- a) az ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésnek, és - ha a törvényben foglalt feltételeknek megfelel - a szünidei gyermekétkeztetésnek,
- b) a természetbeni támogatásnak (A települési önkormányzat jegyzője annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel, a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel természetbeni támogatást nyújt fogyasztásra kész étel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalvány formájában.),
- c) a külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

A gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, ha a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg

- a) az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 145%-át,
- aa) ha a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza, vagy
- ab) ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy
- ac) ha a nagykorúvá vált gyermek megfelel a 20. § (2) bekezdésében foglalt feltételeknek (a nagykorúvá vált gyermek:
 - középfokú nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat és 23. életévét még nem töltötte be, vagy
 - felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul és a 25. életévét még nem töltötte be; ésa nagykorúvá válását megelőző második hónap első napja, valamint a nagykorúvá válását megelőző nap közötti időszakban legalább egy napig rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre volt jogosult.);
- b) az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 135%-át az a) pont alá nem tartozó esetben, feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg külön-külön vagy együttesen a gyermekvédelmi törvényben meghatározott értéket.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek után a gyermek családbafogadó gyámjával kirendelt hozzátartozó pénzbeli ellátásra jogosult, ha

- a) a gyermek tartására köteles, és
- b) nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, balettművészeti életjáradékban, átmeneti bányászjáradékban, megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban, időskorúak járadékában vagy olyan ellátásban részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik.

Vácrátóton a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek száma az elmúlt években az alábbiak szerint alakult:

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 5801)
2012	9
2013	9,5
2014	9
2015	9,5
2016	7,5
2017	8

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A jogszabályi változások és a megnövekedett minimálbér és garantált bérminimum miatt egyre kevesebben férnek bele a meghatározott jövedelem határba, ezáltal szűkül a jogosultak köre.

A veszélyeztetettséget a jelzőrendszer széleskörű, minden jelzőrendszeri tag bevonásával kell megállapítani. A rendelet szerint definiált veszélyeztetettség – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot - gyakran igen nehezen felismerhető helyzetekből adódik. A látencia okai között szerepel, hogy a sértett gyermek gyakran nem tudja, hová fordulhat segítségért, illetve a bántalmazott gyermek és családja nem kerül a gyermekvédelmi rendszer látókörébe, nem kerül kapcsolatba olyan szakemberekkel, akik a bántalmazás gyanújára felfigyelhetnének

A gyermekek veszélyeztetettségét az alábbiakban felsoroltak okozzák:

Szociális helyzet: A szociális helyzetből adódó veszélyeztetettség a gyermekek több mint a felét foglalta magába.

A család szétesése: Ez a veszélyeztetési ok gyakran párosul a szociális helyzet romlásával és a gyermek mentális állapotának sérülésével. A család szétesésének leggyakoribb oka, a válás a gyermek számára veszteség. Az elfojtott érzelmek a személyiségfejlődésben rendellenességeket, zavarokat eredményezhetnek.

A nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiánya: Az elhanyagolás is bántalmazás (egészségügyi-, oktatási elhanyagolás, a gyermek magára hagyása, elhagyása). A gyanújelek, tünetek jelentkezhetnek testi, viselkedésbeli és érzelmi szinteken is.

Súlyos betegség a családban: A betegség vonatkozhat szülőre, nagyszülőre és testvérré is. A családtagok hosszú vagy súlyos betegsége, az egészségtelen életmód, tartósan rossz lakhatási körülmények a gyermek testi fejlődését és egészségét is veszélyeztetik. A gyermek számára problémát okozhat a hosszan tartó, vagy súlyos betegséggel való szembesülés, a normálistól eltérő élethelyzetben való folyamatos „tartózkodás”.

A család életmódja: A családi élet súlyosabb veszélyeztető ártalmait jelenti a deviáns viselkedési formák jelenléte a család hétköznapijaiban: alkoholizmus, brutalitás, bűnöző családi környezet.

A gyermek mentális állapota, személyiségzavara: A gyakorlatban is érzékelhető a mentálisan sérült gyermekek számának növekedése. Az okok között a családi nevelés jellemző hibái -

következetlenség, szigor és kényeztetés eltúlzása, követelések hiánya a gyermek felé, vagy ellenkező esetben: a gyermek képességeit meghaladó, magas mérce állítása, az ellenőrzés, odafigyelés hiánya – tapasztalhatóak. Gyakran találkozunk az idegrendszeri betegségük miatt rendszeresen gyógyszert fogyasztó kisgyermekkel.

Bántalmazás: Jelei sokszor nem egyértelműek. Nehezíti a helyzetet, hogy a testi jelek hiánya nem zárja ki a bántalmazás lehetőségét (szexuális-, verbális bántalmazás nehezen felismerhető).

Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma, aránya

	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-8. évfolyam	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma	szünidei étkeztetésben részesülők száma
2014	7	30	24	114	-
2015	19	26	34	119	-
2016	41	21	37	136	11
2017	41	19	43	192	4

Forrás: Önkormányzati adatok

2016. január 1-jétől a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény szabályozása alapján a települési önkormányzatok kötelezően ellátandó feladatként biztosítják a szünidei gyermekétkeztetést, melynek keretében **a szülő kérelmére az önkormányzatnak napi egyszer meleg ételt kell biztosítania valamennyi iskolai szünidő, valamint az óvoda és bölcsőde ezen időszakoknak megfelelő zárva tartása időtartamára** eső munkanapokon a **hátrányos helyzetű és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére**, ideértve azokat a gyermekeket is, akik nem rendelkeznek intézményi – bölcsődei, óvodai vagy iskolai tanulói - jogviszonnal.

Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

A településen jelenleg nem tudunk olyan gyermekről, aki magyar állampolgársággal nem rendelkezik.

Az óvodai nevelés, általános iskolai oktatás, gyógypedagógiai ellátás, korai fejlesztés és gondozás, fejlesztő felkészítés, logopédiai ellátás, családvédelmi és gyermekjóléti szolgáltatások, nevelési tanácsadás, bölcsőde 50%-ban helyben, 50%-ban Vác és a térségben, maximum 10-15 kilométeren belül elérhetőek.

Védőnői ellátás

A **védőnői ellátási** standard szerint ellátható gondozotti létszámot meghaladó létszámmal dolgoznak védőnők.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 3201)	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2012	1	126
2013	1	132
2014	1	114
2015	1	126
2016	1	115
2017	1	122

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A táblázatban megadott gyermekszám a védőnők által 0-7 éves korig gondozottakat fed, az iskolába kerülésig.

A gyermekek körülményeit, fejlődését már fogantatásuktól kezdve figyelemmel kíséri a terhesgondozás keretein belül a védőnő. A védőnői szolgáltatás részben „házhoz menő”, hiszen így lehet a születendő gyermek lakhatási, szociális körülményeiről teljes képet kapni. A védőnői gondozásban 6 éves korukig részesülnek a gyerekek. Természetesen az iskolában folytatódik az egészségügyi ellátásuk, a szűrések, a kötelező oltások fontosságát szem előtt tartva. Kötelező a gyermekek számára a fogászati szűrővizsgálat is.

Gyermekorvosi ellátás

Év	Esetszám
2012	57
2013	63
2014	74
2015	83
2016	77
2017	54

A gyermekorvosi ellátás, egy fő gyermekorvos alkalmazásával megoldott, a feladatot dr. Vecserka Zsolt látja el, tanácsadást havonta egy alkalommal.

A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű és fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A gyermek szakrendelések elérhetősége, időben és távolságban igen változatos képet mutat. Legközelebbi szakrendelést (szemészet, fül-orr-gégészet, radiológia, orthopédia, labor) Vácra, a szomszédos településen vehetik igénybe a gyermekes családok, azonban itt 2-3 (vagy még több) hónapos előjegyzési, várakozási idővel kell számolni. Gyermek szakrendelés igénybe vehető még Budapesten számtalan kórházban, azonban amikor egyes családok megélhetése bizonytalan, akkor a szakrendelésre utazás nehéz.

A 0-5 éves korúak speciális, korai fejlesztésére azok a gyermekek jogosultak, akik megfelelő diagnosztikai vizsgálómódszerrel jelentős elmaradást mutatnak egy vagy több fejlődési területen. Ezek a területek:

- mozgásfejlődés,
- értelmi fejlődés,
- hallás- és látásfejlődés,
- kommunikáció- és beszédfejlődés,
- szociális, érzelmi fejlődés,
- viselkedésbeli eltérés
- olyan diagnosztizált állapotokban, amelyek fejlődési elmaradást eredményeznek
- akik a diagnosztikai folyamatot követően, nagy valószínűséggel fejlődésükben tartós elmaradást mutatnak, vagy fognak mutatni.

Az értelmi fejlődés, a szociális és érzelmi fejlődés, és a viselkedésben tapasztalható eltérések időben történő felismerésében egyre nagyobb szerep hárul a szülőre és az óvónőkre. Az óvoda pedagógusi létszám bővítésére lenne szükség a településen.

Az enyhébb fejlődési zavarok kezelése magán úton a szülők pénztárcájától függően oldható meg más intézmények, szakemberek segítségével.

Védőnők és gyermekorvosunk egyre több gyermek részére javasolják ezt az ellátást, azonban az ellátás csak korlátozott számban vehető igénybe. Itt is hosszú várakozási idővel kell a szülőknek számolni, sokszor kifutva a korai fejlesztés idejéből.

3-7 éves korig intézményes fejlesztés az óvodai ellátás keretében történik, fejlesztő pedagógusi jogosítvánnyal rendelkező óvónő végzi. Az óvoda logopédiai kapacitása azonban kevés. Csak a nagycsoportosok ellátására nyílik lehetőség, amely sok esetben megkésett és kevés.

A logopédiai ellátás a nagy létszámok miatt csak részben tölti be funkcióját, halmozott probléma esetén, nem elég egy tanév a logopédiai problémák kezelésére, javítására.

Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

Minden egyén, gyermek, család életében lehetnek olyan átmeneti időszakok, amikor nem képes egyedül szembe nézni, megbirkózni gondjaival, problémáival. (A szolgálatunkkal önkéntes megkeresés vagy jelzőrendszeri jelzés alapján lehet kapcsolatba kerülni.) Így ha megtiszteli a Szolgálatunkat bizalmával és felkeres minket ügyfélfogadási időben, akkor szakember segítségével közösen végiggondolhatja, hogy mi a valós probléma, és hogy hogyan lehet rá megoldást találni.

A család-és gyermekjóléti szolgálat és a pszichológiai tanácsadás térítésmentesen vehető igénybe!

A Család –és Gyermekjóléti Szolgálatunk munkáját a Sződligeti Gondozási Központ speciális szolgáltatásaival segíti, illetve együttműködünk a családok segítése, ellátása érdekében erről is olvashatnak honlapunkon!

Az alábbi gondokkal, problémákkal fordulhatnak a Szolgálathoz bizalommal:

- ügyintézésben való segítségnyújtás (családtámogatási ellátások, hivatalos levelek, önkormányzati támogatások, részletfizetési kérelem, nyugdíjkérelem)
- életviteli tanácsadás,
- gyermeknevelési kérdésekben,
- gyermek tanulási, magatartásbeli nehézségei okán.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladatai:

- a gyermek/ek veszélyeztettségének megismerése, felismerése, kezelése
- a jelzőrendszer megszervezése és működtetése
- esetmegbeszélések szervezése a gyermekek, egyének családok érdekében szakemberek bevonásával
- családsegítés
- szociális segítő tevékenység
- prevenció célú gyermekprogramok szervezése

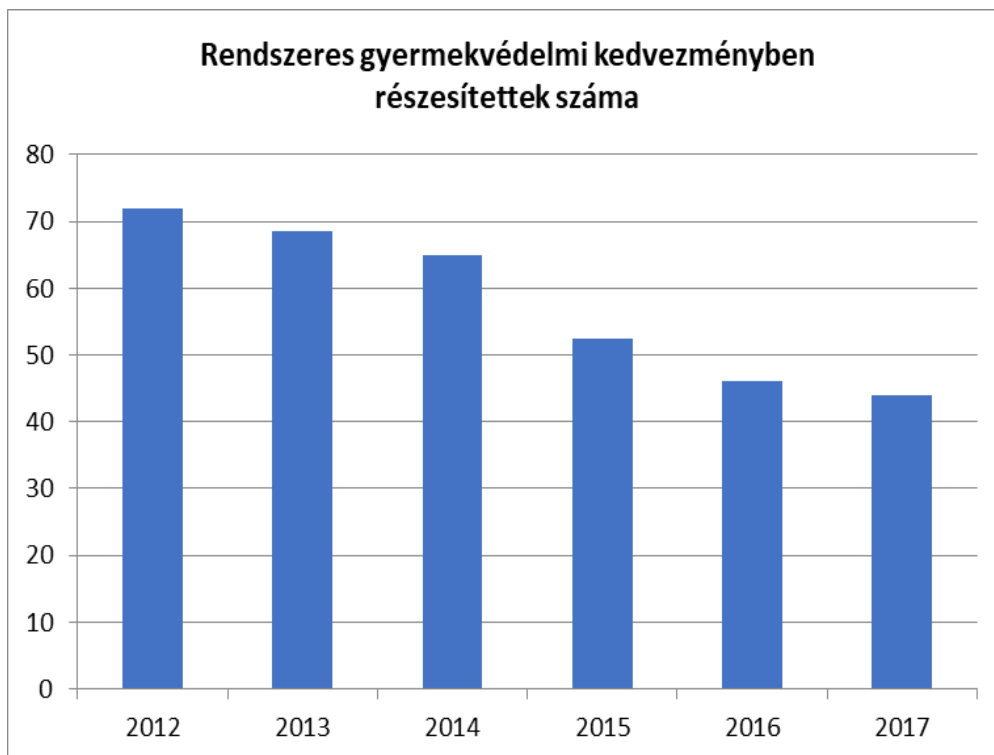
A gyermekvédelmi szakellátások a Pest Megyei Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat és Intézményei által biztosítottak.

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

A családsegítést nyújtó szolgáltató, intézmény feltérképezi az ellátási területen élő szociális és mentálhigiénés problémákkal küzdő családok, személyek körét, és személyesen felkeresve tájékoztatja őket a családsegítés céljáról, tartalmáról.

A családsegítés keretében biztosítani kell, a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást, az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzügyi, természetbeni ellátásokhoz. Továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését, a családgondozást, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését, közösségfejlesztő, valamint egyéni és csoportos terápiás programok szervezését.

A Vácraátót önkormányzat rendszeres gyermekvédelmi kedvezményel, kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményel, rendkívüli gyermekvédelmi támogatással támogatja a gyermekes családokat, a támogatottak száma 2016 óta csökkenő tendenciát mutat.

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A szegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz. Ezért nagy jelentőségű az iskolában és az óvodában az önkormányzat által biztosított étkeztetés. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő óvodás és általános iskolás gyermek térítésmentesen étkezhethetnek.

A törvény által meghatározott ingyenes, valamint az önkormányzat térítési és egyedi esetekben az önkormányzat által nyújtott tankönyvtámogatás is nagy segítség a szociálisan rászoruló családoknak.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók közoktatási lehetőségei

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13.§ (1) 6. pontja szerint a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítandó közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok különösen: óvodai ellátás

Közoktatás/nevelés intézményei

Óvoda

A Vácrátóti Mókus Óvoda – Bölcsőde vezetője Pappné Spiegelhalter Julianna, fenntartója Vácrátóti Önkormányzata. Az óvoda 95 férőhelyes, 4 csoporttal működő intézmény, melybe jelenleg 84 gyermek jár (2020.01.01-i adat).

A gyermekek nevelését, gondozását 9 fő óvodapedagógus, 4 fő képzett dajka, 1 fő konyhai dajka és 1 fő szakképesítéssel rendelkező pedagógiai asszisztens látja el. Igény esetén logopédus, gyógypedagógus, illetve fejlesztőpedagógus valamint pszichológus foglalkozik a gyermekekkel.

A bölcsőde 12 férőhelyes, félegységnyi csoportban 12 fő kisgyermek jár.

Az épület akadálymentesített, a csoportszobák, kiszolgáló helyiségek és berendezéseik korszerűek, magas színvonalon biztosítják az óvodai munkához, neveléshez szükséges feltételeket.

Az udvar gondozása, a játszóeszközök karbantartása folyamatos feladatot igényel. A fából készült játékok és kerítés esztétikus és biztonságos környezetet biztosít gyermekeink számára. Az óvoda infrastrukturális feltételeiről az önkormányzat messzemenőig gondoskodik. Helyhiány miatt gyermeket nem utasítottak még el.

Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma, aránya

	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-8. évfolyam	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma
2014		23	70	n.a
2015	53	28	72	181
2016	57	20	91	211
2017	52	16	87	298

Forrás: Önkormányzati adatok

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 2401)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2801)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2701)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2601)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 2501)
2015	66	3	70	1	66	0
2016	68	3	70	1	68	0
2017	69	3	70	1	69	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.3.4. számú táblázat - Bölcsődében és családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma
12	12
12	12
12	12
12	12
12	12
12	12

Iskola:

A történeti források már az 1750-es években említést tesznek az első vácrátóti tanítóról. Habár iskolai épület ekkor még nem volt, az alapvető ismereteket (pl. betűvetés, számtan, hittan) már ekkor elsajátíthatták a fiatalok.

A XIX. század elején már egy téglapépület is rendelkezésre állt, a tanítót (vagy ahogy akkor nevezték iskolamestert) a falu terményben, tűzifában javavadalmazta. Megbecsült alakja volt a községnek, kántori, jegyzői feladatokat is ellátott.

A tanítás nyelve magyar és szláv (tót) volt. Korban (6-12 év) és nemben is vegyes volt az "egy osztályos" iskola.

A XIX. század végén már két tanterem, majd nem sokkal később két tanulócsoport és két tanító látta el feladatát. Az 1870-ben (az egyház által) lebonyolított bővítéshez példaértékű módon a falu lakossága is tevékenyen hozzájárult.

Az erőfeszítések ellenére a XX. század elején a lakosság fele írástudatlan maradt. 1929-ben így létrehozták a harmadik tanítói állást is, három csoportra bontva az oktatást. Mivel két tanterem állt rendelkezésre, a csoportok évekig váltakozva járhattak csak iskolába. Ekkor az iskola létszáma már meghaladta a 200 főt.

1942-ben már négy tanító látta el feladatát. Ez lehetőséget adott a ma ismert nyolc évfolyamos oktatás bevezetésére (négy csoportban).

1945-től beszélhetünk nyolcosztályos alapiskoláról. A felső tagozat társadalom,- és természettudományos képzéssel bővült. 1972 és 1995 közt szlovák nyelvet is oktattak iskolánkban.

Az 1950-es államosítási hullám az iskolákat sem kerülte el, így az egyházi fenntartás véget ért. 1951-ben került mai helyére az iskolaépület, mely akkor hét tantermet számlált.

Felújításra, bővítésre először 1969-ben került sor. 2007-ben a tetőtér beépítése során négy új tanterem, mosdók, tanári szoba lett kialakítva. Az épület végleges felújítása 2010-re lett kész.

A 2007-es intézménytársulás révén a Vácdukai Benedek Elek Általános Iskola tagintézményünk lett. A tanulók száma az 1960-as években volt a csúcson (260-280 fő). Ma az iskola létszáma 160-180 fő között mozog.

A pedagógusok szakképesítése az évtizedek alatt folyamatosan javult. Létszámuk 10-15 fő közt ingadozott, ma 17 fő a teljes állásban foglalkoztatott pedagógusok száma.

Az iskola igazgatója az államosítás után Gyenes János volt, majd őt követte Mihalik István, Tamasek Józsefné, Lencsés János és Tamás Miklós. 1998 óta Toldi Péter iskolánk igazgatója.

4.4.9. számú táblázat - Általános iskolások adatai – el- és bejárás

A településen élő általános iskoláskorú gyermekek létszáma	320 fő
Általános iskoláskorúak közül a hh gyerekek létszáma	2
Általános iskoláskorúak közül a hhh gyerekek létszáma	2
Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok	

A szocioökonómiai helyzetből fakadó hátrányt, a sajátos nevelési igénnyel rendelkezők élethelyzetét és a veszélyeztetettséget hátrányos helyzetnek tekintjük, mert ha elmarad ezen csoportok számára a társadalmi mobilitást lehetővé tevő iskolai siker, akkor ezek a gyerekek felnőtt korukra olyan csoportok valamelyikének válhatnak tagjává, amelyek a társadalmi lét peremére szorultak. Ha a családban munkanélküliség van, akkor növekszik az elszegényedés kockázata. Ez az állapot sajátos negatív irányú életmódváltozással jár együtt, amely befolyással van a családtagok életstílusára, hatást gyakorol a gyerek tanulási motivációjára is.

Más családokhoz viszonyítva nagyobb valószínűséggel rendelkezik nyelvi hátránnyal az a gyerek, ahol a szülők iskolai végzettsége alacsony, 8 általános vagy ez alatti. Az idegrendszeri különbségeken túl a szocializáció eltérő vonásai miatt nagy képességbeli különbségekkel érkeznek a gyerekek az első osztályba. Ezek az eltérő családi hatások különböző eredményeket hoznak létre a gyerekekkel felvett verbális intelligencia tesztek pontszámaiban és az iskolai eredményekben is.

A veszélyeztetettség fennállása esetén a gyermekvédelmi felelős, a pszichológus, a területileg illetékes gyermekjóléti szolgálat munkatársainak a segítségét szükséges igénybe venni a nevelési folyamatban.

Továbbtanulás

Differenciált képességfejlesztéssel felzárkóztatunk, tanulmányi versenyeket szervezünk és felvételi előkészítőkkal segítjük a továbbtanulást és pályaválasztást.

Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyermekek, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A veszélyeztetett gyermekek száma növekedett.	Szabadidős programok, szakmai fórumok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése. A hátrányos helyzetű gyermekek nevelését segítő ismeretek elsajátítása, szakemberek bevonásával.
Nő az óvodai logopédiai ellátásban részt vevők száma.	Logopédus óraszámának emelése, az egy gyermekre eső ellátási idő emelése.
HH/HHH gyermekek a településen	Szülők tájékoztatása (szülői értekezleten), szakmai fórumok szervezése a felvilágosítás érdekében.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Az Önkormányzat és annak intézményei a helyzetelemzés készítésének időpontjában kevés adattal rendelkezik a szempontok és problémák tekintetében.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A közösségi esélyegyenlőség akcióprogram céljai között szerepel a gazdasági és szociális szférában a nők és férfiak esélyegyenlőségének érvényesítése, valamint a munka és a családi élet összeegyeztetése mind a férfiak, mind a nők számára.

Az Önkormányzat, mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének. E célok megvalósulását példamutatásával tudja segíteni, hiszen szükséges az a tudatformálás és szemléletváltás, amely ezen a területen is biztosítja az esélyegyenlőséget.

Tapasztalataink szerint a gyermekvállalás, a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás nagymértékben rontja a nők munkaerőpiacra való visszalépésének esélyeit.

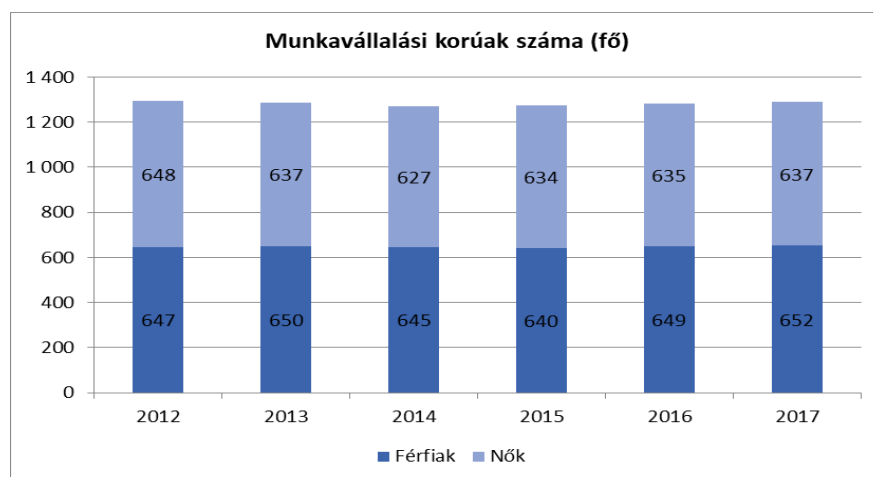
A településen erre nincsenek szervezett programok.

A népesség nemek szerinti megoszlása a népességen belül helyi szinten is mutatja, hogy a nők átlagosan magasabb életkort érnek meg, mint a férfiak. Az állandó népességen belül a nők aránya a vizsgált időszakban 51% maradt.

A munkavállalási korúak között szintén azonos a férfi és a női arány.

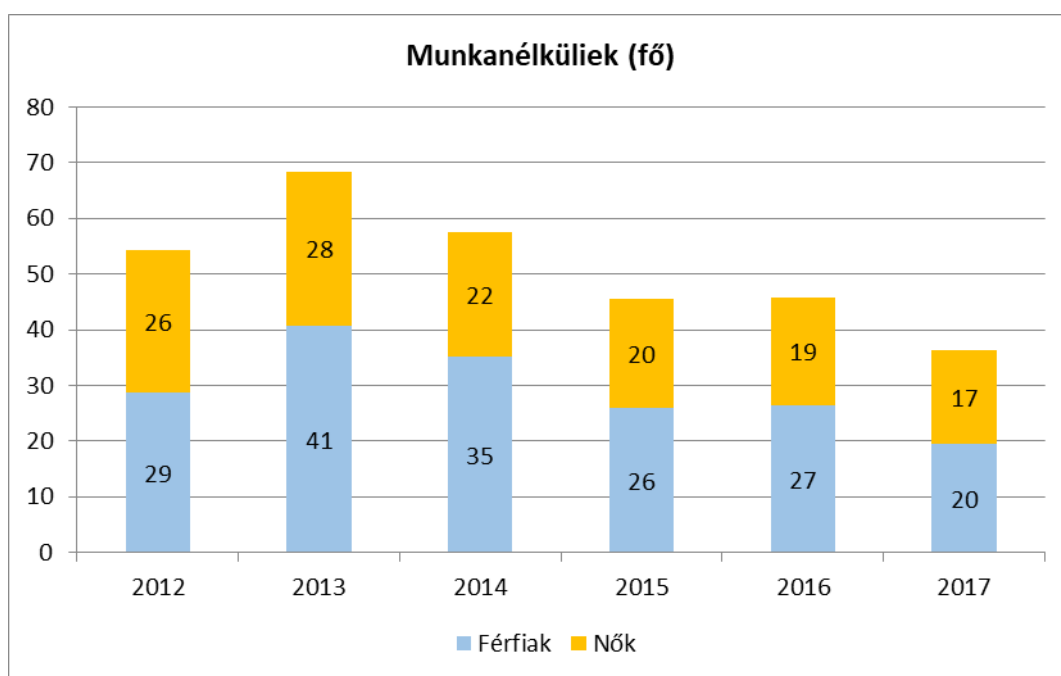
Év	5.1.1. Munkavállalási korúak száma	
	Férfiak (TS 0803)	Nők (TS 0804)
2012	647	648
2013	650	637
2014	645	627
2015	640	634
2016	649	635
2017	652	637

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

A nem szerinti megosztásban a női munkanélküliek aránya megközelíti a férfiakét.

Munkanélküliségi ráta nemek szerint									
Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Férfi (TS 0803)	Nő (TS 0804)	Összesen	Férfi (TS 0801)		Nő (TS 0802)		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	647	648	1 295	28,75	4,4%	25,5	3,9%	54	4,2%
2013	650	637	1 287	40,75	6,3%	27,5	4,3%	68	5,3%
2014	645	627	1 272	35,25	5,5%	22,25	3,5%	58	4,5%
2015	640	634	1 274	26	4,1%	19,5	3,1%	46	3,6%
2016	649	635	1 284	26,5	4,1%	19,25	3,0%	46	3,6%
2017	652	637	1 289	19,5	3,0%	16,75	2,6%	36	2,8%

Tapasztalataink szerint a nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak

- a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények,
- a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya,
- a gyesen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel. Az anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíj jogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

A bölcsődei ellátás 2018-tól megoldott, családi napközi már nincs a településen, az óvodai férőhely teljes kihasználtsággal működik, nyitva tartásával, ügyeletbiztosítással igyekszik megfelelni a szülők igényének. A helyben foglalkoztatott nők a munkahelyek jellegéből adódóan korlátozottan tudják igénybe venni a rugalmas munkaidő beosztást, távmunkát, mely a nők családban betöltött szerepének gyakorlását támogatná.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a **védőnői hálózat** szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anya és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdik meg: tanfolyamok, beszélgetések, családlátogatások formájában. Segítséget nyújtanak a családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

Jellemzően az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, a jelzőrendszerek alapján egyre több esetre derül fény, egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért országos szinten. Községünkben az elmúlt években nem jeleztek családon belüli erőszakos cselekményt.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

Vácrátóton nincs anyaoththon, családok átmeneti otthona és egyéb krízishelyzetben segítséget nyújtó intézmény. A település lakói számára ez a szolgáltatás, valamint készenléti szolgálat a Váci Család- és Gyermekvédelmi Központ keretein belül érhető el.

Készenléti szolgálat:

A készenléti szolgálat célja a Család - és Gyermekjóléti Központ nyitvatartási idején túl felmerülő szociális krízishelyzetekben történő azonnali segítség, tanácsadás vagy tájékoztatás nyújtása.

A készenléti ügyeletet ellátó munkatárs szakszerű-gyors segítséget nyújt, szükség esetén megfelelő segítséget: hatóságot, rendőrséget, tűzoltóságot, mentőt, vagy elérhető családtagot mozgósít.

Az alábbi szolgáltatások eléréséhez nyújtunk segítséget:

- Családok átmeneti otthona
- Anyaotthonok
- Hajléktalan ellátás
- bántalmazás esetén-kríziskezelő elérhetőség
- lelki segély szolgálat

A készenléti szolgálat egy állandóan hívható, közismert telefonszám biztosításával áll a rászorulóknak rendelkezésére.

Mobil: 06/30-827-85-58

Forrás: <http://www.vac.hu/docs/SzakmaiProgramGyejo1.pdf>

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Önkormányzat példamutatással hívja fel a figyelmet a nők társadalmi szerepvállalásának erősítésére. A hivatal vácrátóti kirendeltség dolgozóinak 100%-a nő.

A demográfiai és közszolgáltatási adatok vizsgálatából az alábbi összefüggések állapíthatók meg:

- közfoglalkoztatásban résztvevő nők éves szinten 1 fő

Az állandó népességen belül a nők aránya a vizsgált időszakban mindvégig 50 % feletti.

A Képviselő-testületnek jelenleg egy női tagja van.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Roma nő a településünkön kis számban van, a kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint a 45 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. Ennek oka egyebek között a magyar társadalom hagyományos családmódeljében keresendő: még ma is sokan vallják, hogy a nők helye a ház körül, a családban van, nem a munkaerőpiacon. Ezt a szemléletet tovább súlyosbítják a nőkkel kapcsolatos negatív sztereotípiák.

A munkanélküliség aránya körükben magasabb, ez ösztársadalmi probléma, amelyen komplex programokkal lehet enyhíteni. Szakmai tapasztalataink szerint a gyermek születését követően az otthon maradó szülő magányosnak érzi magát. Hirtelen az aktív életéből minden háttérbe szorul, a megszokottól eltér, és fellép a félelem a „más”-tól. Ezért az Önkormányzat a közművelődés, a sport, a szabadidő eltöltésének terén olyan családbarát környezetet kíván teremteni, amely közösségi teret nyújt számukra is.

Az orvosi rendelőben Baba-Mama Klub, női kondicionáló és gyógytorna várja az érdeklődőket.

Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

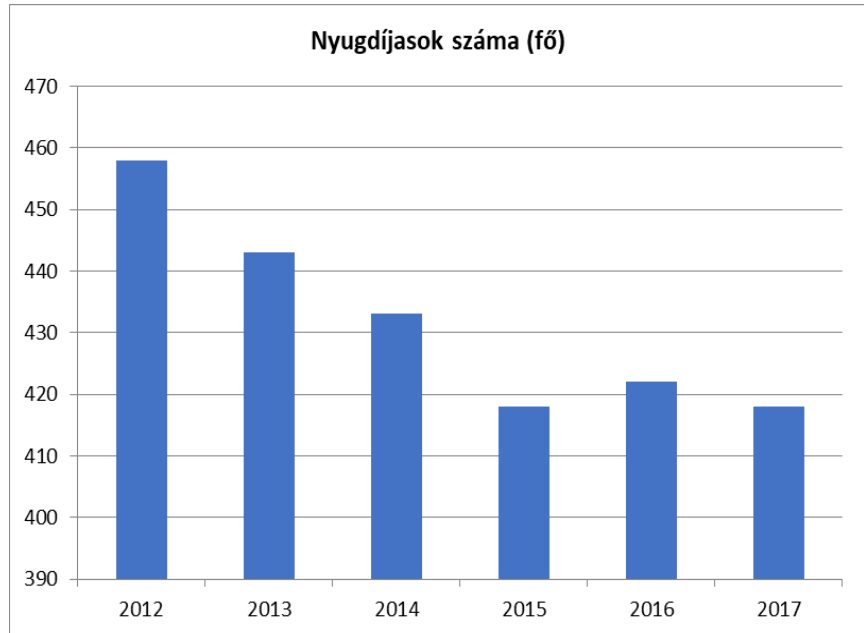
A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A szakképzettség hiánya akadály az elhelyezkedésben.	A szakképzettség megszerzésének támogatása. A női munkanélküliség csökkentése.
A "családi kassza" beosztása nem megfelelő módon történik, nem következetes.	Szakemberek által tartott előadások, tanácsadás, konzultáció.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Az időskorúak családi állapotára jellemző, hogy korban előrehaladva fokozatosan csökken a házások, és növekszik az özvegyek aránya.

2011-es adatok alapján a népesség 20%-a nyugdíjas, melynek nagyobb része nő. Idősek nappali ellátásában a statisztikai nyilvántartás alapján senki sem részesül.

Év	65 év feletti lakosság száma (TS 0328)
	Fő
2012	243
2013	251
2014	256
2015	253
2016	263
2017	266

A demográfiai folyamat jellemzőit az alábbiakban foglalhatjuk össze:

- növekszik az átlagéletkor,
- magasabb a középkorúak halandósága,
- a nők hosszabb élettartama („feminization of ageing”).

Forrás: TeIR,

Az időskorban jellemző megbetegedések – a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák – mellett pszichés problémák is jelen vannak. Az idős ember egyedül marad, izolálódik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik, önellátási képessége beszűkül. Ez nagyon sok embernél okoz pszichés megbetegedéseket. Különösen gyakori a depresszió és demencia kialakulása. Jellemző, hogy a betegségek általában együttesen fordulnak elő, különösen 70 éves kor fölött jellemzőek a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott demencia.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Az idősök, nyugdíjasok jövedelmi helyzetétől függően, akiknek az egészsége engedi, szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. Erre lehetőségük a munkaerő-piacon egyre kevesebb, kivételt képez, ha speciális tudással rendelkeznek.

A Képviselő-testület kiemelten kezeli az időseket, és intézményein keresztül biztosítja az aktív bekapcsolódásukat a közéletbe. A község programjain aktívan részt vesznek.

Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 5201)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 5301)	Összes nyugdíjas
2012	182	276	458
2013	175	268	443
2014	167	266	433
2015	165	253	418
2016	172	250	422
2017	170	248	418
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

A település nyugdíjasainak száma az elmúlt években alig változott. Itt is tapasztalható az a jelenség, hogy az idősebb generáció tagjai között jelentősen magasabb számban képviseltetik magukat a nők.

6.3 Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Az idősebb generáció elhelyezkedése a munkaerő-piacon évtizedek óta nehézkes, bizonyos kor felett szinte lehetetlen. A munkáltatók nagyobbik hányada nem tekint potenciális munkaerőként e korosztályra annak ellenére, hogy a bennük meglévő élet és munkatapasztalat magas hozzáadott értékűként kellene kezelni, és a bennük rejlő lehetőségeket ki kellene használni.

A fenti megállapítást támasztja alá az a tény is, hogy a regisztrált munkanélküliek között magas arányban vannak jelen az 55 felettek, és arányuk évről-évre növekszik.

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma (TS 1010 és TS 1011)	
	Fő	Fő	%
2012	54	10	18%
2013	68	14	20%
2014	58	14	25%
2015	46	14	30%
2016	46	14	30%
2017	36	12	34%

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

A helyi közszolgáltatások terén az idősekkel való foglalkozás magas színvonalú. Az egészségügyi, szociális, közművelődési és egyéb szolgáltatások egy része a települést minden állampolgára részére biztosított, egy része kor alapján az időskorúak részére szerveződik. Az önkormányzat eleget tesz minden kötelező feladatának és emellett önként vállalt intézkedéseket is biztosít.

Az idősellátás és a szociális gondoskodás területén az utóbbi években egyre jelentősebb szerep jutott a civil szektornak, egyházi, alapítványi és magán szervezetek is több szociális intézményt hoztak létre és működtetnek.

Helyi programunk alapelvei az alábbi célokat és intézkedéseket fogalmazza meg:

- Az emberek a korrall mindinkább különböznek egymástól, nincs ún. egységes öregedési minta, de kimondható, hogy van egészséges öregedés.
- Az idős emberek azért betegek, mert megbetegedtek, és nem azért, mert idősek.
- Az idősödéssel mindinkább az „öt l”-vel lehet számolni orvoslásban, ápolásban, gondozásban egyaránt. Ezek: Immobilitás (mozgásképtelenség), Instabilitás (állásképtelenség vagy probléma), Intellektuális hanyatlás és az latrogénia (az egészségügyi ártalmak) Inkontinencia (vizelet-, széklettartási problémák).

Az idősebbeknél a már említett változások és jellemzőik miatt a körüket érintő stratégia speciális, körültekintő és gondos munkát igényel, személyre szabottan, a kapacitást figyelembe véve és mégis hatékonyan.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A házi segítségnyújtás keretein belül is biztosítják a megfelelő egészségügyi ellátáshoz való hozzájutást. Az Esély Alapellátási Központ közreműködésével 0 fő veszi igénybe a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, 5 fő a házigondozást, 3 szociális étkezést veszi igénybe. Az Önkormányzat e célcsoport életminőségének jellemzőit folyamatosan vizsgálja, és ennek alapján alakítja szolgáltatásait.

A Rendezvényközpont biztosítja a klubok (Rád érünk klub, Nyugdíjast) működéséhez a helyet, a könyvtár szervezésében lehetőség van író-olvasó találkozókra való részvételre.

Rendszeresen megrendezésre kerülnek az Önkormányzat támogatásával az évenkénti, idősök napja és idősök karácsonyi ünnepe.

Az alapellátási központ Rád érünk 60+ névvel hetente péntekenként délelőtti foglalkoztató klubot tart a Rendezvényközpontban idősök részére. Kirándulásokkal, irodalmi felolvasásokkal, kézműves programokat kínál a tagoknak. A rendszeres klubtagok száma 10 fő.

Nyugdíjas Klub aktívan működik, kb. 20-30 taggal.

Az egyház is szerepet vállal saját keretein belül az időseket célzó programmal. Az egyházközség vallási témájú zárandoklatokat összejöveteleket, adomány gyűjtő jótékonyági eseményeket szervez.

Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Időskori egyedüllét, magányosodás depresszív hatása jelentős probléma.	Az aktivitást megőrző programok, szolgáltatások szervezése. Képzések indítása, igény szerinti bővítése.
Az idősök és egyedül élők gyakran válnak áldozattá.	tájékoztatás, felvilágosítás az írott sajtóban, és személyes találkozások keretében
A gyermekek magukra hagyják idős szüleiket, elhanyagolják őket.	Közös programok, rendezvények szervezése. Lehetőség teremtése korcsoportok számára a közös időtöltésre és az egymástól tanulásra.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről.

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

A célcsoport részére szervezett ellátásokat, szolgáltatásokat, az egyes intézkedéseket az egyéni szükségletek alapján tervezzük.

Tapasztalataink szerint elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeni. A munkáltató előítélete mellett a közlekedés eszközök használata is nehezíti helyzetüket.

A fogyatékos személyek elszigeteltek a társadalomban, így családjaik is jobban elkülönülnek a környezetüktől, ami értelmi fogyatékossg esetén még jelentősebb.

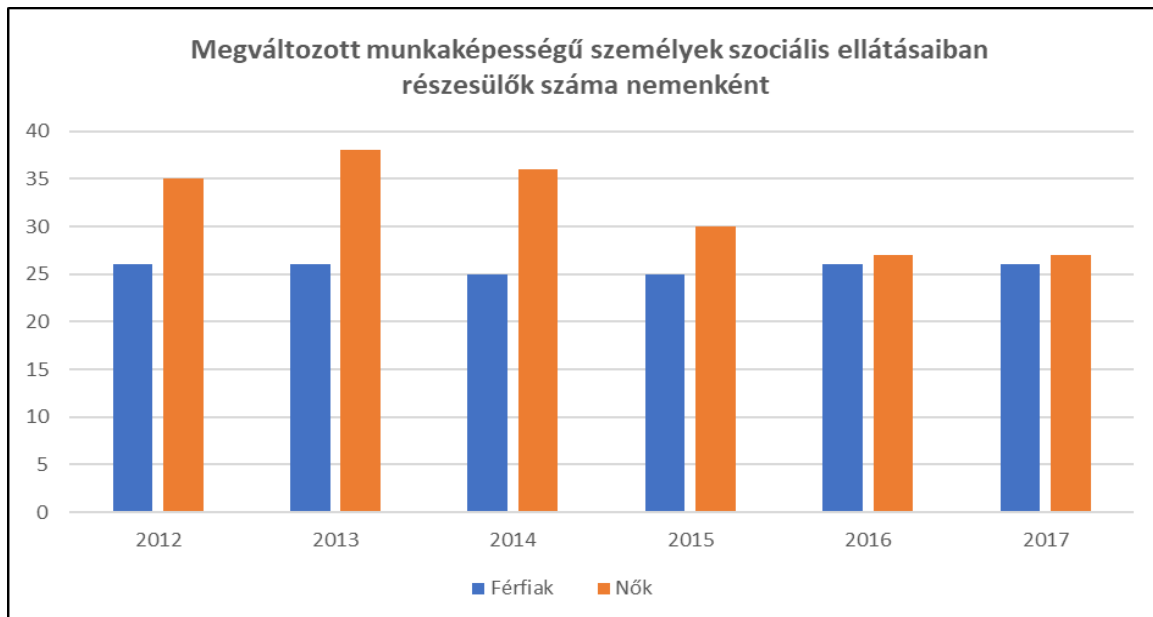
7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzübeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Az Önkormányzat a fogyatékkal élők részére évente egy alkalommal vásárlási utalvány formájában támogatást biztosít (10 fő)

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 6201)	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 6301)	Összesen
2012	26	35	61
2013	26	38	64
2014	25	36	61
2015	25	30	55
2016	26	27	53
2017	26	27	53

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Ma már kötelezően, jogszabályban előírt az akadálymentesítettség, amelynek betartatása az építésügyi hatóság feladata. Alapelv, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános elvárásként jelenik meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszere.

A közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése folyamatos. Az egészségügyi, szociális szolgáltatások, a kulturális programokhoz történő fizikai akadálymentesített helyszínen érhetőek el.

A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházás, felújítás akadálymentesített környezet biztosításával történik. Az akadálymentes intézmények száma, minden területen a jogszabályi előírásnak megfelel. Az Önkormányzat tulajdonában lévő járdák, zöldterületek, játszóterek felújítása során gondoskodunk a hozzáférés akadálymentességének biztosításáról.

A foglalkoztatáspolitikai szempontból hátrányos helyzetű társadalmi csoportok (megváltozott munkaképességűek, stb.) egyre tartósabban szorulnak ki a munkaerőpiacról, egyre nagyobb számban kerülnek ki a munkaügyi regisztrációból, ezzel elveszítik a szervezett segítségnyújtás legfontosabb esélyét. Az esélyegyenlőséget megerősíti pozitív intézkedések azért is szükségesek számukra, mert e csoportok a munkaerőpiacon összetett szemléletbeli hátrányokkal küzdenek, az aktív támogatásokban pedig munkanélkülieken belüli arányuknál sokkal kisebb arányban vesznek részt.

Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az elszigeteltség veszélye	A településen fogyatékkal élők egymással való megismertetése, részükre képzések szervezése. Széleskörű számítógépes ismeret megszerzése.
A polgármesteri hivatal nem akadálymentesített.	A polgármesteri hivatal és a akadálymentesítése.
Az egészségügyi prevenciók szolgáltatásokat kevesen veszik igénybe.	A fogyatékosok eljuttatása egészségügyi intézményekbe időközönként.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

Településünkön a jogszabályok által előírt kötelezően ellátandó szolgáltatásokon és intézményeken túl szerepet kapnak a civil és egyházi szervezetek, csoportok lakosokat érintő tevékenységei. A lakosok kétharmada a három történelmi egyházközösséghez tartozik. A térségi katolikus, a református egyház és a helyben legnagyobb számú evangélikus egyházközösség számos alkalmat biztosít hitük gyakorlásához az egészen kicsiny gyermekektől az idős korosztályig. Hetente több lehetőség nyílik hitünk gyakorlásához, lelki gyakorlatok megéléséhez, közösségi kapcsolatok alakításához.

6.4.1. számú - Művelődési közintézmények adatai

Év	A nyilvános/települési könyvtárak száma (TS 3801)	A nyilvános/települési könyvtárak egységeinek száma (leltári állomány) (TS 3901)	Muzeális intézmények száma (TS 4001)	Közművelődési intézmények száma (TS 4101)
2012	1	5707	0	1
2013	1	7311	0	1
2014	1	7386	0	1
2015	1	6708	0	1
2016	1	6564	0	0
2017	1	6478	0	0
2018	1	6544	0	0
2019	1	6660	0	0

Forrás: TEIR

A közösségek tagjai települési rendezvényeken, közösségi programokon, szervezőként vagy lebonyolítóként is részt vesznek.

Az említett intézmények és szervezetek a település különböző életkorú lakosságának biztosítanak tartalmas programokat. Az év szinte minden napján lehetőség nyílik kulturális vagy sport rendezvényen, egészségügyi szűrőnapon, vagy a gyermekek részére szervezett programokon részt venni. A paletta széles, az elmúlt években egyre többen élnek ezekkel a lehetőséggel.

Az ingyenes programok, mint pl. falunapok, nagy sikernek örvendnek, az Önkormányzat pénzügyi lehetőségétől függ azok programja, színvonala.

Közösségi élet színterei:

Kulturális programok (Rendezvényközpont, Óvoda, Iskola, Egyház, Botanikus kert, Önkormányzat szervezésében)

- kiállítások, felolvasások, író-olvasó találkozók, könyvismertető
- táborok, kézműves foglalkozások, ünnepekre való készülődés, gyermeknapok, falunap, majális, fesztiválok, nyugdíjas találkozók, kirándulások, önvédelmi sportok, testépítés, aerobic,
- jótékonyági rendezvények
- komoly és könnyű zenei koncertek

Sport rendezvények (Sport Egyesület, Iskola, szervezésében)

- labdarúgás,
- sport rendezvények, mérkőzések
- ping-pong versenyek,
- tömegsport, családi sport napok

Prevenációs programok (Háziorvos, Védőnői Szolgálat, Önkormányzat szervezésében)

- szűrőnapok, egészségnapok, felvilágosító előadások

Közzolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés jellemzői

Az intézmények jól megközelíthető helyen, többségében akadálymentesen vagy részben akadálymentesen közelíthetők meg. A lakosokat ellátó intézményi és szolgáltatói hálózat a település központjában található, mely megkönnyíti a gyors és hatékony ügyintézését.

A helyközi, távolsági buszok lehetőséget biztosítanak a váci, veresegyházi és Újpest központi üzletek felkeresésére, azonban az utazási költségek olykor meghaladják a beszerzendő áru értékét.

A közösségi közlekedés vonattal az óránként azonos időpontban induló ütemes menetrenddel megközelíthető, de sajnos a vasútállomás a település határtól másfél kilométerre található. Buszcsatlakozás a vonatokhoz nem megoldott. A lakosok információhoz való jutását a Vácrátóti Hírmondó negyedévente megjelenő helyi újság segíti vagy az intézmények és szervezetek honlapján, a Facebook-on, és szórólapokon, plakátokon keresztül valósul meg. Kistérségi és az agglomerációban szervezett programokról, eseményekről több ingyenes lapból tájékozódhat az érdeklődő. Az Internet már rengeteg családnál jelen van, ha valaki azonban nem rendelkezik elérhetőséggel, a Könyvtárban hozzáférhet.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a településen dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési szakemberek. Módszere az online kapcsolattartás az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd program tervezet véleményezésére koncentrált. A tervezet az Önkormányzat honlapján, www.vaskisujfalu.hu közzétételre kerül, így állampolgárok is véleményezhetik azt. A honlapon az elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőség folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzés

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása (cél)
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A mélyszegénységben élők körében jóval magasabb a munkanélküliek száma, ennek oka részben a szakképzetlenség hiánya.	Helyben történő munkahely teremtési lehetőségek feltárása, szakképzési lehetőségek és igények összehangolása
	A családban kialakult rossz minták	Szülői értekezletek keretében értékrend, prioritások meghatározása. Életmódváltásra, szemléletváltásra ösztönzés. Pozitív példák állításával.
	Eladósodás veszélye	Az adósságrendezéssel kapcsolatos lehetőségek, kiutak feltérképezése; egyénre szabott konzultáció, stratégia kidolgozása, takarékosagra nevelés
Gyermekek	A veszélyeztetett gyermekek száma növekedett.	Szabadidős programok, szakmai fórumok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése. A hátrányos helyzetű gyermekek nevelését segítő ismeretek elsajátítása, szakemberek bevonásával.
	Nő az óvodai logopédiai ellátásban részt vevők száma.	Logopédus óraszámának emelése, az egy gyermekre eső ellátási idő emelése.
	HH/HHH gyermekek a településen	Szülők tájékoztatása (szülői értekezleten), szakmai fórumok szervezése a felvilágosítás érdekében.
Nők	A szakképzettség hiánya akadály az elhelyezkedésben.	A szakképzettség megszerzésének támogatása. A női munkanélküliség csökkentése.
	A "családi kassza" beosztása nem megfelelő módon történik, nem következetes.	Szakemberek által tartott előadások, tanácsadás, konzultáció.
Idősek	Időskori egyedüllét, magányosodás depresszív hatása jelentős probléma.	Az aktivitást megőrző programok, szolgáltatások szervezése. Képzések indítása, igény szerinti bővítése.
	Az idősek és egyedül élők gyakran válnak áldozattá.	tájékoztatás, felvilágosítás az írott sajtóban, és személyes találkozások keretében
	A gyermekek magukra hagyják idős szüleiket, elhanyagolják őket.	Közös programok, rendezvények szervezése. Lehetőség teremtése korcsoportok számára a közös időtöltésre és az egymástól tanulásra.
Fogyatékkal élők	Az elszigeteltség veszélye	A településen fogyatékkal élők egymással való megismertetése, részükre képzések szervezése. Széleskörű számítógépes ismeret megszerzése.
	A polgármesteri hivatal nem akadálymentesített.	A polgármesteri hivatal és a akadálymentesítése.
	Az egészségügyi prevenciók szolgáltatásokat kevesen veszik igénybe.	A fogyatékosok eljuttatása egészségügyi intézményekbe időközönként.

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Mélyszegénységben élők	1.Helyi foglalkoztatási eszközök alkalmazása.	Munkaügyi Központ kerületi Kirendeltsége Intézményvezetők
	2.Egészségügyi, Szociális, gyermekjóléti, képzési szolgáltatások bővítése.	Háziorvos Munkaügyi Központ,
	3.Szociális és pénzügyi szakemberek együttműködése.	Pénzügyi Bizottság vezetője Családsegítő szolgálat tagjai
Gyermekek	1.Rendszeres szakmai találkozók.	az iskola és az óvoda vezetője
	2.Új módszerek, eljárások, intézményvezetők és településvezetés.	Önkormányzat - Polgármester Óvoda-Bölcsőde vezetés, KLIK
	3.Programok szervezése, szülők és szakemberek képzése.	Köznevelési intézmények intézményvezetői, Hagyományőrző Egyesület, Nyugdíjas klub
Idősek	1.Szociális, közművelődési szolgáltatások bővítése.	Idősekkel foglalkozó civil szervezetek Gondozási központ és Könyvtár

	2.Képzések szervezése Internet használat.	Könyvtár
	3.Generációs programok szervezése.	Önkormányzat, Könyvtár
Nők	1.Az óvoda és bölcsőde fejlesztése.	Óvodavezetés Önkormányzat - Polgármester
	2.Ismeretterjesztés a nők körében.	Nyugdíjas klub, könyvtár
	3.Kismamák, GYES-en lévő életkörülményeinek javítása.	Védőnői szolgálat
Fogyatékkal élők	1.Akadályok megszüntetése.	Esély Alapellátás, Önkormányzat Fogyatékkal élők egyesületei
	2. Az elszigeteltség hatásainak enyhítése problémáik feltárása, életminőségüket	Védőnő, Háziorvos Egészségügyi Intézmény
	3. az egészségügyi prevenciós szolgáltatások, szűrővizsgálatokon való részvétel segítése.	Védőnői szolgálat, Háziorvosi szolgálat,

Jövőképünk

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők egymásba fonódó területi és társadalmi hátrányok következményeinek, a szegénység mélyülésének, újratermelődésének és területi terjedésének mérséklése, továbbá a mélyszegénységben élők integrációjának előmozdítása azzal az eszközzel, amelyet a szociális és közösségi munka, a lakosság aktív részvételén alapuló tervezés együtt nyújthat.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek esélyegyenlőségét, hogy intézkedéseink eredménye csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek körében az aktív életvitel biztosítására, a generáció közti távolság csökkentésére, a rászorulóknak mindennapjainak könnyítésére.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén gazdasági és szociális szférában az egyenlő bánásmód érvényesítését.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők életminőségének és munkaerő-piaci esélyeinek javítására.

I./1 A mélyszegénységben élők esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	A foglalkoztatási helyzet javítása, szakképzetlenek számának csökkentése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A munkanélküliek számára képzési lehetőség biztosítása, helyi munkahelyteremtés.
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távon. Kapcsolatfelvétel adatszolgáltató intézményekkel, Adatgyűjtés Közép távon: Valós kép a mélyszegénységben élők munkanélküliségi helyzetéről. Aktualizálások. Hosszú távon: Minél többen regisztrálják magukat, így segítve a munkába állásukat és járadékokra is jogosultakká válnak. Feketemunka visszaszorítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Kapcsolatfelvétel intézményekkel. 2. Adatgyűjtés, a célcsoport feltérképezése 3. Aktualizálás, képzések indítása, csatlakozás a folyó képzésekhez
Résztevők és felelős	Munkaügyi Központ Kirendeltsége, Gondozási Központ, ESÉLY Szociális Alapellátási Központ
Partnerek	Munkaügyi szervezet , ESÉLY Szociális Alapellátási Központ, Gondozási Központ
Határidő(k) pontokba szedve	1. Rövid táv: 3 hónap 2. Közép táv: 6 hónap 3. Hosszú táv: 2024. 07. 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: Szakképzetlen regisztráltak száma, Fenntarthatóság: Kapcsolattartás, tájékoztatás, folyamatos adatfrissítés
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Nem közreműködők az adatszolgáltatásban, képzéseken történő folyamatos részvételben. Csökkentésük eszközei: Tájékoztatás. Célcsoport ösztönzése a tanfolyamon történő részvételre.
Szükséges erőforrások	Humán, technikai

Az intézkedési területek részletes kifejtése

I./2 A mélyszegénységben élők esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	Egészségügyi problémák fokozott jelenléte
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Egészséges életmód hiánya, korai gyermekvállalás
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távon: Adatgyűjtés. Helyzetelemzés Közép távon: Mélyszegénységben élők helyzetének ismerete. Hosszú távon: A célcsoport magasabb életkorának elérése, egészségügyi felvilágosítás. Adatfrissítés
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés a célcsoporttal foglalkozó intézményeken keresztül. 2. Következtetések, javaslatok 3. Lehetőségek számbavétele 4. Tájékoztatás, kapcsolattartás
Résztevők és felelős	Háziorvos
Partnerek	Munkaügyi Központ, Polgármesteri Hivatal
Határidő(k) pontokba szedve	1 Rövid táv:2021.08.30 2.Közép táv:2022.01.31 3.Hosszú táv: 2025.07.30
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutató és dokumentáltsága: Valós adatok megléte mélyszegénységben élők egészségi helyzetének alakulásáról. Fenntarthatósága: Adatfrissítés
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: Tájékoztatás megtagadása, elutasító magatartás Csökkentésük eszközei: Kapcsolattartás, tájékoztatás, tanácsadás
Szükséges erőforrások	Humán, technikai, egészségügyi

Az intézkedési területek részletes kifejtése

I./5 A mélyszegénységben élők esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	Adósságrendezés, az eladósodás kiútjai, a megelőzés lehetőségei
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Elszegényedés, a lakossági adósságállomány újratermelődése Pályázati lehetőségek ismeretének hiánya; kevésbé ismerik az energiahatékony megoldásokat, a megújuló energiaforrások felhasználásának lehetőségét.
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távon: Fellelni azokat, akiket érint a probléma. Közép távon: Megoldási lehetőségek, szakemberek segítségével, beinduljon az adósságrendezés, a fenntarthatóság Hosszú távon: Csökkenjen az eladósodottak száma a településen, csökkenjenek a rezsiköltségek
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Tájékoztató adatgyűjtés, helyzetfelmérés 2. A lakosság tájékoztatása a lehetőségekről. 3. Foglalkoztatás érdekében kapcsolattartás Munkaügyi Központtal. 4. Programok szervezése, ahol szakemberek segítik és ismertetik a megoldási lehetőségeket
Résztevők és felelős	Gondozási központ, ESÉLY Szociális Alapellátási Központ
	Gondozási központ, ESÉLY Szociális Alapellátási Központ
Határidő(k) pontokba szedve	1. Rövid táv: 1 év 2. Közép táv: 2 év 3. Hosszú táv: 2024.07.30
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutató. Lakosságból az eladósodottak számának csökkenése (munkanélküliség miatt, hitelfelvétel miatt) Fenntarthatóság: Szakemberek bevonása, tájékoztatás, információáramlás
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Elzárkóznak a segítségtől az érintettek Csökkentés eszközei: Tájékoztatás, információáramlás
Szükséges erőforrások	Pénzügyi, humán, technikai

Az intézkedési területek részletes kifejtése

II/1. A gyermekek esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	Szülők tájékoztatása, szakmai konzultációk szervezése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A gyermekek oktatási-nevelési intézményei folyamatos eszközfejlesztést igényelnek az életkörülmények javítása céljából. a dolgozók szakmai képzéséről gondoskodni kell.
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távon: Szülőkkel kapcsolatfelvétel, tájékoztatás Közép távon :Szakemberek- Szülők partnerségre törekvés Hosszú távon: Csökkenjen a hátrányos helyzetű gyermekek száma, javuljanak a működési feltételek
Tevékenységek pontokba szedve	1. Környezettanulmány az érintett családoknál 2. Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése. 9. A hátrányos helyzetű gyermekek nevelését, személyiségfejlesztését, illetve a szülők eredményes bevonását segítő ismeretek elsajátítása a kompetenciák fejlesztése érdekében
Résztevők és felelős	Általános Iskola, Óvoda
Partnerek	Általános Iskola, Óvoda
Határidő(k) pontokba szedve	1.Rövid táv: 3 hónap 2:Közép táv: 6 hónap 3.Hosszú táv: 2024.07.30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutató. A hátrányos helyzetű gyermekek számának csökkenése. Fenntarthatóság: Szakemberek bevonása, tájékoztatás, információáramlás
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: Nem fogadják el a szülők a segítséget Csökkentés eszközei: Szakemberek bevonásával a család érzékenyítése a problémára
Szükséges erőforrások	Pénzügyi, humán, technikai

II./2 A gyermekek esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	Az Iskola támogatása, az Óvoda és Bölcsőde fenntartása, fejlesztése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Települési demográfiai mutatók alapján nő a gyermekek száma. Elhelyezés probléma. Egyre nagyobb az igény az óvodai- bölcsődei férőhelyek iránt.
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távon: A pénzügyi háttér megteremtése. Közép távon: Minél több óvodás és bölcsődés korú elhelyezése biztosított legyen. Hosszú távon: Bölcsődei kapacitásbővítés, ahogy nő a lakosságszám.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Helyzetfelmérés. 2. Pályázatfigyelés, pályázat- követés. 3. Kapacitás bővítés, eszközfejlesztés
Résztevők és felelős	Önkormányzat- polgármester, Óvoda
Partnerek	Óvoda, Önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	1. Rövid táv: 6 hónap 2. Közép táv: 1 év 3. Hosszú táv: 2024.07.30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: Az óvodai, bölcsődei férőhelyek száma növekszik, a beíratott gyerekek száma növekszik Fenntarthatóság: Önkormányzati önerő és finanszírozás, pályázatból finanszírozás.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Nem sikerül megvalósítani pénzügyi fedezet hiányában. Csökkentésük eszköze. Forrásbevonás
Szükséges erőforrások	Pénzügyi, humán, technikai

Az intézkedési területek részletes kifejtése

II./3 A gyermekek esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	Jelzőrendszer működésének támogatása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A szociális jelzőrendszer működik a településen, de lehetne tökéletesíteni, hatékonyabbá tenni.
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távon: Jelzőrendszer tagjainak bővítése: Információáramlás. Közép távon: Jelző rendszer maximálisan működjön Hosszú távon: A rászorulókat támogatása, segítése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1.Tájékoztatás a jelzőrendszer tagjainak. 2. Információáramlás könnyítésére egyeztetések. 3.Esetleg bevonni más szervezeteket is a rendszerbe.
Résztvevők és felelős	Háziorvos, ESÉLY Szociális Alapellátási Központ
Partnerek	ESÉLY Szociális Alapellátási Központ, Rendőrség- Körzeti megbízott, Óvoda, Iskola
Határidő(k) pontokba szedve	1.Rövid táv: 3 hónap 2:Közép táv: 6 hónap 3.Hosszú táv: 2024.07.30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: Bejelentett esetek gyakorisága. Jelzőrendszer tagjainak száma. Fenntarthatósága: Kapcsolattartás, kommunikáció
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: A jelzőrendszer valamely tagja passzív Csökkentésük eszközei: Tájékoztatás a fontosságról, érzékenyítés a problémára
Szükséges erőforrások	humán, technikai

Az intézkedési területek részletes kifejtése

III./1 A nők esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	Bölcsődés korú gyermekek elhelyezése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Csak a szomszédos településeken van bölcsőde, ott is várólista, túljelentkezés van. A 0-3 éves korosztállyal muszáj óvodás korig otthon maradni, nem tudnak a nők hamarabb munkába állni.
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távon: Igényfelmérés. Konkrét adatok, mennyi gyermek elhelyezését kell biztosítani. Közép távon: Alternatív megoldási lehetőségek számbavétele. Hosszú távon: Megoldást találni a korosztály egy részének elhelyezésére.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Igényfelmérés, adatgyűjtés 2. Kapcsolatfelvétel az óvodával, egyeztetés 3. 3 év alattiak helyét, körülményeit biztosítani. 4. Adatok aktualizálása, fejlesztési lehetőségek folyamatos számbavétele.
Résztevők és felelős	Gondozási Központ, Védőnői Szolgálat, Óvoda, Önkormányzat- polgármester
Partnerek	Önkormányzat, Védőnői Szolgálat, Óvoda
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid táv: 6 hónap Közép táv. 1 év Hosszú táv: 2024.07.30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: Elhelyezett gyermekek száma 0-3 év között. A gyermek 3 éves kora előtt munkába visszatért anyák számának növekedése. Fenntarthatóság: Igényfelmérés, lehetőségek kiaknázása, pályázat.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Nehéz alternatív megoldást találni. Csökkentésük eszközei: Pályázat, összefogás a településen
Szükséges erőforrások	Humán, technikai, pénzügyi

Az intézkedési területek részletes kifejtése

III./2 A nők esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	Háztartási gyermeknevelési, életvezetési ismeretterjesztés
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Gyermekeit egyedül nevelő nő vagy többgyermekes családnál az elszegényedés kockázata magas
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távon: Feltérképezni egyáltalán milyen igény jelentkezik. Megtudni kik küzdenek a problémával. Közép távon: Átmeneti segítség, támogatásokkal felkutatni egyéb megoldási lehetőséget. Hosszú távon: Elszegényedés megállítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Felvenni a kapcsolatot óvodával, iskolával és kiszűrni a rászorulókat. 2. Igényfelmérés 3. Szociálisan rászorultak támogatása 4. Elszegényedés megállítására további alternatív lehetőségeinek számbavétele.
Résztevők és felelős	Gondozási központ, Képvisező-testület
Partnerek	Gondozási központ, Önkormányzat ,
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid táv: fél év Közép táv: 1 év Hosszú táv: 2024. 07.30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: Támogatottak számának növekedése, igénylők számának csökkenése Fenntarthatóság: Önkormányzati finanszírozás
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Vannak rászorulókat, de nem tudunk, róluk vagy nem igénylik a támogatást. Csökkentésük eszközei: Tájékoztatás, információáramlás
Szükséges erőforrások	Humán, technikai ,pénzügyi

III./3 A nők esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	Kismamák, kisgyermeket nevelők helyzetének javítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A szülés után a tartósan otthonmaradó kismamáknál magányérzet, depresszió alakulhat ki. A mozgástér beszűkül.
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távon: Rátalálni a rászorulókra, helyzetfelmérés Közép távon: Baba.-Mama Klub működése, tanácsadások, programok a célcsoportnak Hosszú távon: Csökkenjen azon kismamák száma, kiknek a tartós otthonlét alatt magányérzet, depresszió alakul ki. Szabadidős programok szervezése, igény szerinti bővítése, játszóterek, zöldterületek, közparkok tervszerű felújítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1.Feltérképezni hány ilyen kismama lehet településünkön 2.Kapcsolatfelvétel 3.Közösségek, egyesületek számbavétele. 4.Tanácsadás szakemberek bevonásával.
Résztevők és felelős	Védőnői Szolgálat,
Partnerek	Védőnői Szolgálat, Gondozási központ,
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid táv: 6 hónap Közép táv. 1 év Hosszú táv: 2025.07.30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: védőnői szolgálat jelzései, depresszív tünetekkel rendelkező kismamák számának csökkenése Fenntarthatóság: Baba-Mama Klub működtetése, rendezvények beszélgetések szakemberek bevonása a problémakezelésben.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Nem partnerek a segítségnyújtásban az érintettek Csökkentésük eszközei: Tájékoztatás, tanácsadás szakemberek bevonása, ha szükséges
Szükséges erőforrások	Humán, technikai

IV./1 Az idősök esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	Egyedül élő idősök segítése.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Időskori egyedüllét, magányosodás depresszív hatása jelentős probléma.
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távon. A családtagok szemléletformálása a korosztály törődésével kapcsolatban. Közép távon: Bevonni a korosztályt településünkön a közösségi életbe, „aktív időskor” támogatása Hosszú távon: Idősök elmagányosodásának visszaszorítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1.Helyzetfelmérés. 2. Szemléletformálása, kapcsolatfelvétel családdal és az érintettekkel. 3. Programok szervezése települési szinten. Aktív időskor segítése, bevonásuk közösségi munkába. Helyi rendezvényeken való közös főzés-sütés.
Résztevők és felelős	ESÉLY Szociális Alapellátási Központ, Nyugdíjas klub,
Partnerek	Szociális Alapszolgáltató és Gyermejjóléti Központ, Községi Ház és Könyvtár,
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid táv:1 év Közép táv:3 év Hosszú táv: 2024.07.30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók. Elszigetelten, magányban élők arányának csökkenése az időkorúak számából. Fenntarthatóság: Községi élet, Kapcsolattartás a célcsoport tagjaival
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Befordulás, elzárkózás az időskorúak irányából Csökkentés eszköze: Kapcsolatteremtés, folyamatos megkeresés, kommunikáció
Szükséges erőforrások	Humán, technikai

Az intézkedési területek részletes kifejtése

IV./2 Az idősek esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	Számítástechnikai képzések, Internet használat
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Elektronikus írástudás, számítógép kezelői tudás hiánya, internet minimális igénybevétele
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távon: Ismerkedés a nettel, foglalkozások (képzések) a Teleházban Közép távon: Internetezni, számítógépet használni akarók száma növekedjen Hosszú távon: Idősebb korosztály jelentős része boldoguljon a számítógéppel, használja az internet lehetőségeit.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Helyzetfelmérés. Igények feltérképezése. 2. Az idősebb korosztály ismertetése a számítástechnikával 3. Számítógép, internet biztosítása. 4. Számítástechnikai eszközök fejlesztése, bővítése
Résztvevők és felelős	Nyugdíjas klub, Önkormányzat, ESÉLY Szociális Alapellátási Központ
Partnerek	Nyugdíjas klub, Önkormányzat, ESÉLY Szociális Alapellátási Központ
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid táv: 6 hó Közép táv: 1 év Hosszú táv: 2024.07.30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: Internetező, számítógépet használó idősek száma nő a Teleházban és otthon. Fenntarthatóság: Teleház működtetése, tájékoztatás, kapcsolattartás
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Kevés érdeklődő. Forráshiány miatt nem biztosítható a számítógép, internet Csökkentésük eszközei: Tájékoztatás, elegendő forrás a működtetésre
Szükséges erőforrások	Humán, pénzügyi technikai

Az intézkedési területek részletes kifejtése

IV./3 Az idősök esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	A gyermekek magukra hagyják szüleiket
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A különböző korosztályok között kialakult távolság miatt, a családon belül nehézségek adódnak. Hiányzik a kölcsönös együttműködésen alapuló kapcsolat a fiatal és az idős korosztály között
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távon: Közeledés, közös programokon való részvétel. Közép távon: Generációk közti közeledés, összetartás a családokban Hosszú távon: Együttműködés, kölcsönös segítségnyújtás a különböző korosztályok között.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1.Helyzetfelmérés. 2.Fiatalok. idősök közös programok, rendezvények szervezése. 3.A helyi idősklub és óvoda, iskola közötti társadalmi érintkezést szolgáló tevékenységek megszervezése. Lehetőség teremtése a két korcsoport számára a közös időtöltésre és az egymástól való tanulásra
Résztevők és felelős	Gondozási Központ, Nyugdíjas Klub,
Partnerek	Önkormányzat, Gondozási központ, Nyugdíjas klub,
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid táv. 6 hó Közép táv:1 év Hosszú táv: 2024.07.30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: Településen lévő közös programok száma, Résztevő idősök, fiatalok száma Fenntarthatóság: Községi közösségi rendezvények, programok, a programok finanszírozásának biztosítása. Kapcsolattartás az érintettekkel
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Igyekezet ellenére sem csökken a távolság fiatal-idős korosztály között Csökkentésük eszközei: Célcsoporttal felvenni a kapcsolatot (iskolások érzékenyítése például), A programok finanszírozásának biztosítása. Kapcsolattartás az érintettekkel
Szükséges erőforrások	Humán, technikai

Az intézkedési területek részletes kifejtése

V/1. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	Akadálymentesítés a településen
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az akadálymentesítés nem 100%-os a településen. A Fogyatékosok számára is elérhetővé kell tenni minden közintézményt, szolgáltató egységet
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távon: Közintézmények akadálymentesítése Közép távon: Közterületek akadálymentesítése Hosszú távon: Szolgáltató intézmények akadálymentesítése (polgármesteri hivatal)
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Felmérés, Környezettanulmány 2. Figyelemfelhívás szolgáltatóknál 3. Érzékenyítő tréningek tartása intézményeknek 4. Forrás bevonás ha szükséges 5. Akadálymentesítés közintézményeknél, közterületeken
Résztevők és felelős	Fogyatékkal élők egyesületei,
Partnerek	Gondozási központ, ESÉLY Szociális Alapellátási Központ
Határidő(k) pontokba szedve	1.Rövid táv: 1 év 2:Közép táv: 3 év 3.Hosszú táv: 2024.07.30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: Akadálymentesítés aránya a településen javul Fenntarthatóság: Építésügyi előírások betartása, mert már előírás az akadálymentes bejárat biztosítása
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Szolgáltató intézmények nem érzékenyek a problémára. Költséges az akadálymentesítés Csökkentésük eszközei: Tréningek az Egyesületek bevonásával, ösztönzők alkalmazása, tájékoztatás
Szükséges erőforrások	Humán, pénzügyi, technikai

V/2. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	Az elszigeteltség hatásainak enyhítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Adathiány. Nincs információ a fogyatékosok valós számáról, fogyatékoságuk fokáról, milyen fogyatékkal rendelkeznek.
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távon: Hiányzó adatok begyűjtése Közép távon: Intézményekkel, egyesületekkel kapcsolatba lépő fogyatékosok. Hosszú távon: A fogyatékkal élők esélyegyenlőségének megvalósítása, kommunikációs színterének bővítése, a számítógépes ismeretek bővítése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1.Helyzetfelmérés 2.Begyűjtött adatok feldolgozása 3. Tájékoztatni a célcsoportot a segítő szervezetekről, lehetőségekről 4.Kapcsolatfelvétel fogyatékkal élőket segítő szervezetekkel
felelős	Védőnő, Háziorvosi szolgálat, ESÉLY Szociális Alapellátási Központ
Partnerek	Önkormányzat, Védőnő, Háziorvosi szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	1.Rövid táv: 1 év 2:Közép táv: 3 év 3.Hosszú táv: 2024.07.30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: Fogyatékosok száma, különböző fogyatékosági kategóriákba sorolás ismerete, Háziorvosi nyilvántartás Fenntarthatóság: Adatfrissítés, aktualizálás, kapcsolattartás
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Nem lehet felderíteni minden fogyatékkal élő a településen. Csökkentésük eszközei: Kapcsolattartás a célcsoporttal foglalkozó intézményekkel, szervezetekkel, egészségügyi szolgáltatókkal.
Szükséges erőforrások	Humán, pénzügyi, technikai

V./3 A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	Egészségügyi, prevenciós szolgáltatások, szűrővizsgálatok igénybevételének segítése, a mozgásukban erősen korlátozott személyek támogatása a szűrőprogramokra történő eljutásuk terén.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az egészségügyi prevenciós szolgáltatásokat kevesen veszik igénybe, részben azért mert nehezen megközelíthető, részben azért mert nem törődnek vele.
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távon: Elérhetők legyenek az egészségügyi szolgáltatások, igénybevétel nő. Közép távon: Egyre többen jelenjenek meg szűréseken, egészségmegőrzés Hosszú távon: Egészségesebb életmód, preventív szolgáltatások kihasználása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1.Adatgyűjtés, 2. Mozgó szűrőállomások szervezése 3.Fogyatékosok tájékoztatása 4. A fogyatékosok eljuttatása egészségügyi intézményekbe időközönként.
Résztevők és felelős	Önkormányzat, Védőnői Szolgálat , Háziorvosi szolgálat
Partnerek	Védőnői Szolgálat, Háziorvosi szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	1.Rövid táv: fél év 2:Közép táv: 1 év 3.Hosszú táv: 2024.07.30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: Szűréseken megjelentek száma, Mozgó szűrőállomáson megjelentek száma Fenntarthatóság: Eljuttatásuk folyamatos szervezése, finanszírozása
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: Nem jelennek meg szűréseken, elfordulnak a segítő szándéktól Csökkentésük eszköze: Tájékoztatás a prevenció fontosságáról esetleg előadások szervezése kapcsolódóan.
Szükséges erőforrások	Humán, technikai, pénzügyi

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Foglalkoztatási helyzet javítása, szakképzettelenség számának csökkentése	A mélyszegénységben élők körében jóval magasabb a munkanélküliek száma, ennek oka részben a szakképzetlenség hiánya.	foglalkoztatás növelése, szakképzettek arányának növelése	életminőség javítása	Helyben történő munkahelyteremtési lehetőségek feltárása, szakképzési lehetőségek és igények összehangolása	Esély Szociális Alapellátási Központ	2025.03.30.	nő a szakképzettséggel rendelkezők száma nő a foglalkoztatottak száma	A program beindításához szükséges tőke előteremtése, pályázati lehetőségek figyelése	Piacképes szakképesítéssel rendelkezők számának emelkedése; megkötött munkaszerződések
2	Komplex programok szervezése család-egészségügy témakörökben	A családban kialakult rossz minták miatt tájékoztató programok, felvilágosítás segítségével szemléletmódváltás, életmódváltás elérése	A szülői szemléletmódváltás elérése. Mélyszegénységben élők körében eredményes, lezárt iskolai bizonyítvány megléte, szakképzettség megszerzése;	Életminőség javulása	Szülői értekezletek keretében értékrend, prioritások meghatározása. Életmódváltás, szemléletváltás	Gondozási központ	2025.03.30.	Szülői elégedettségmérése (kérdőív keretében). Javul a családok egészségügyi állapota, csökken a	Pedagógusok bevonása, ösztönző programok kidolgozása, pályázati források felkutatása.	Komplex programok szervezése, szakemberek bevonásával.

					ra ösztönzés. Pozitív példák állításával.			szenvedélybet egek száma.		
3	Adósságrendezés, eladósodás kiútjai, a megelőzés lehetőségei	Eladósodás veszélye	Olyan adatbázis, mely alapján lehetséges a segítség nyújtása, konzultáció lehetősége. Adósság ütemezett kezelése, adósságrendezés megvalósítása, tartozások felszámolása.	Hátrányos helyzetűek feltérképezése	Az adósságrendezéssel kapcsolatos lehetőségek, kiutak feltérképezése; egyénre szabott konzultáció, stratégia kidolgozása, takarékosagra nevelés Konzultáció keretében egyéni stratégia kialakítása, bevételek-kiadások átgondolása, teljesíthető fizetési ütemek meghatározása, további bevételt jelentő lehetőségek felkutatása.	Esély Szociális Alapellátási Központ	2025.03.30.	A befizetett számlák számának növekedése, végtörlesztett hitelek számának növekedése.	Hitelintézeti szakemberek bevonása, Esély Szociális Alapellátási Központ családgondozói, pénzügy	Szakemberek bevonása, tájékoztatás, információáramlás

II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Veszélyeztetett gyermekek feltérképezése	A veszélyeztetett gyermekek száma növekedett. Hiányzik az egységes fogalomrendszer.	Egységes szempontrendszer szerinti nyilvántartás elkészítése, veszélyeztetett gyermekek védelme	Közoktatási Esélyegyenlőségi Terv Iskolai, óvodai pedagógiai program.	Szabadidős programok, szakmai fórumok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése. A hátrányos helyzetű gyermekek nevelését segítő ismeretek elsajátítása, szakemberek bevonásával.	Esély Szociális Alapellátási Központ	2025.03.30.	pontos nyilvántartás a veszélyeztetett gyermekekről	pénzügyi források biztosítása a település költségvetésében	Szakemberek bevonása, tájékoztatás, információáramlás, beépítése szakmai programba
2	Logopédiai ellátás fenntartása, óraszámok növelése	Nő az óvodai logopédiai ellátásban részt vevők száma.	A szolgáltatás biztosításával, óraszám emelésével az ellátásra szorulóknak igényeinek kielégítése.	Óvodai pedagógiai program	Logopédus óraszámának emelése, az egy gyermekre eső ellátási idő emelése.	Polgármester	2025.03.30.	Az óvodából kikerülő gyermekek az iskolában nem szorulnak logopédiai ellátásra.	humán, technikai, pénzügyi	Szakemberek bevonása, tájékoztatás, információáramlás, beépítése szakmai programba
3	Mit kell tudnunk a HH/HHH-s gyermekekről?	HH/HHH gyermekek a településen	Pontos nyilvántartás felállítása a HH/HHH-s gyermekekről.	Óvodai, iskolai pedagógiai program.	Szülők tájékoztatása (szülői értekezleten), szakmai fórumok szervezése a	Esély Szociális Alapellátási Központ, Óvoda	2025.03.30.	A pontos nyilvántartás felállítása	pénzügyi forrás költségvetésen belüli biztosítása,	Szakemberek bevonása, tájékoztatás, információáramlás

					felvilágosítás érdekében. Informálni a szülőket az ellátások igénybevétele érdekében.					
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Piacképes szakképzés biztosítása	A szakképzettség hiánya akadály az elhelyezkedésben.	Az elhelyezkedési esélyek javítása.	Önkormányzati helyi rendelet, határozat	A szakképzettség megszerzésének támogatása. A női munkanélküliség csökkentése.	Esély Szociális Alapellátási Központ, Gondozási központ	2025.03.30.	A képzésen résztvevők létszáma.	pénzügyi forrás egy-egy képzés lebonyolítása kapcsán: 100.000.- 150.000.- Ft/képzés	folyamatos
2	Gyermeknevelési, család- és életvezetési ismeretterjesztés és	A "családi kassza" beosztása nem megfelelő módon történik, nem következetes.	A pénzzel való gazdálkodás gondolkodásmódjának megtanítása.	Önkormányzati helyi rendelet, határozat	Szakemberek által tartott előadások, tanácsadás, konzultáció.	Esély Szociális Alapellátási Központ	2025.06.30.	Csökken a családsegítés körében gondozottak száma.	pénzügyi és humán erőforrások a fórumok lebonyolítására .	évente ún. "emlékeztető" fórumok összehívása
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Egyedül élő idősek felderítése	Időskori egyedüllét, magányosodás depresszív hatása jelentős probléma.	Idősek elmagányosodásának visszaszorítása. A családtagok szemléletformálása a korosztály törődésével kapcsolatban.	Önkormányzati helyi rendelet, határozat	Az aktivitást megőrző programok, szolgáltatások szervezése. Képzések indítása, igény szerinti bővítése.	Esély Szociális Alapellátási Központ	2025.06.30.	Elszigetelten, magányban élők aránya időkorúak számából.	humán, technikai.	Kapcsolattartás, folyamatos helyzetfelmérés

2	Egészségügyi és közbiztonsági tájékoztatás a megelőzés érdekében	Az idősek és egyedül élők gyakran válnak áldozattá.	Megelőzéssel történő felkészülés és az esetszámok csökkenése		tájékoztatás, felvilágosítás az írott sajtóban, és személyes találkozások keretében	körzeti megbízott, Esély Szociális Központ	2025.06.30.	csökkenő esetszámok	humán, technikai,	Tájékoztatás, kapcsolattartás
3	A gyermekek magukra hagyják szüleiket	A gyermekek magukra hagyják az idősebb szüleiket, elhanyagolják őket.	A család gondoskodik a rászoruló hozzátartozókról, családtagokról.	Önkormányzati helyi rendelet, határozat	Közös programok, rendezvények szervezése. Lehetőség teremtése korcsoportok számára a közös időtöltésre és az egymástól tanulásra.	Esély Szociális Alapellátási Központ	2025.03.30.	A településen lévő közös programok számának növelése.	humán, technikai, pénzügyi	A programok finanszírozásának biztosítása. Kapcsolattartás az érintettekkel.
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Kommunikáció színtereinek bővítése, számítógépes ismeretek szélesítése	Az elszigeteltség veszélye	Az elszigeteltség csökkentése. A fogyatékkal élők kimozdítása.	Önkormányzati helyi rendelet, határozat	A településen fogyatékkal élők egymással való megismertetése, részükre képzések szervezése. Széleskörű	Esély Szociális Alapellátási Központ	2025.02.28.	a végzettek száma, sikeres záróvizsga	humán, technikai	Piacképes szakképesítéssel rendelkezők számának emelkedése

					számítógépes ismeret megszerzése.					
2	Akadálymentesítés	A polgármesteri hivatal nem akadálymentesített.	100%-os akadálymentesítés,	Önkormányzati helyi rendelet, határozat	A polgármesteri hivatal és a akadálymentesítése.	Képviselő-testület	2025.03.30.	Teljes akadálymentesítés.	pénzügyi, humán, technikai	Pályázat,forrásbevonás
3	Egészségügyi szűrővizsgálatokon való részvétel	Az egészségügyi prevenciók szolgáltatásokat kevesen veszik igénybe részben azért mert nehezen megközelíthető, részben azért mert nem törődnek vele.	szűrővizsgálatokon való részvétel	Önkormányzati helyi rendelet, határozat	A fogyatékosok eljuttatása egészségügyi intézményekben időközönként.	Védőnői központ	2025.03.30.	Növekszik a fogyatékkal élők száma a szűrővizsgálatokon.	pénzügyi, humán	Kapcsolattartás. Önkormányzati vagy egyéb finanszírozás a szervezéshez.

Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

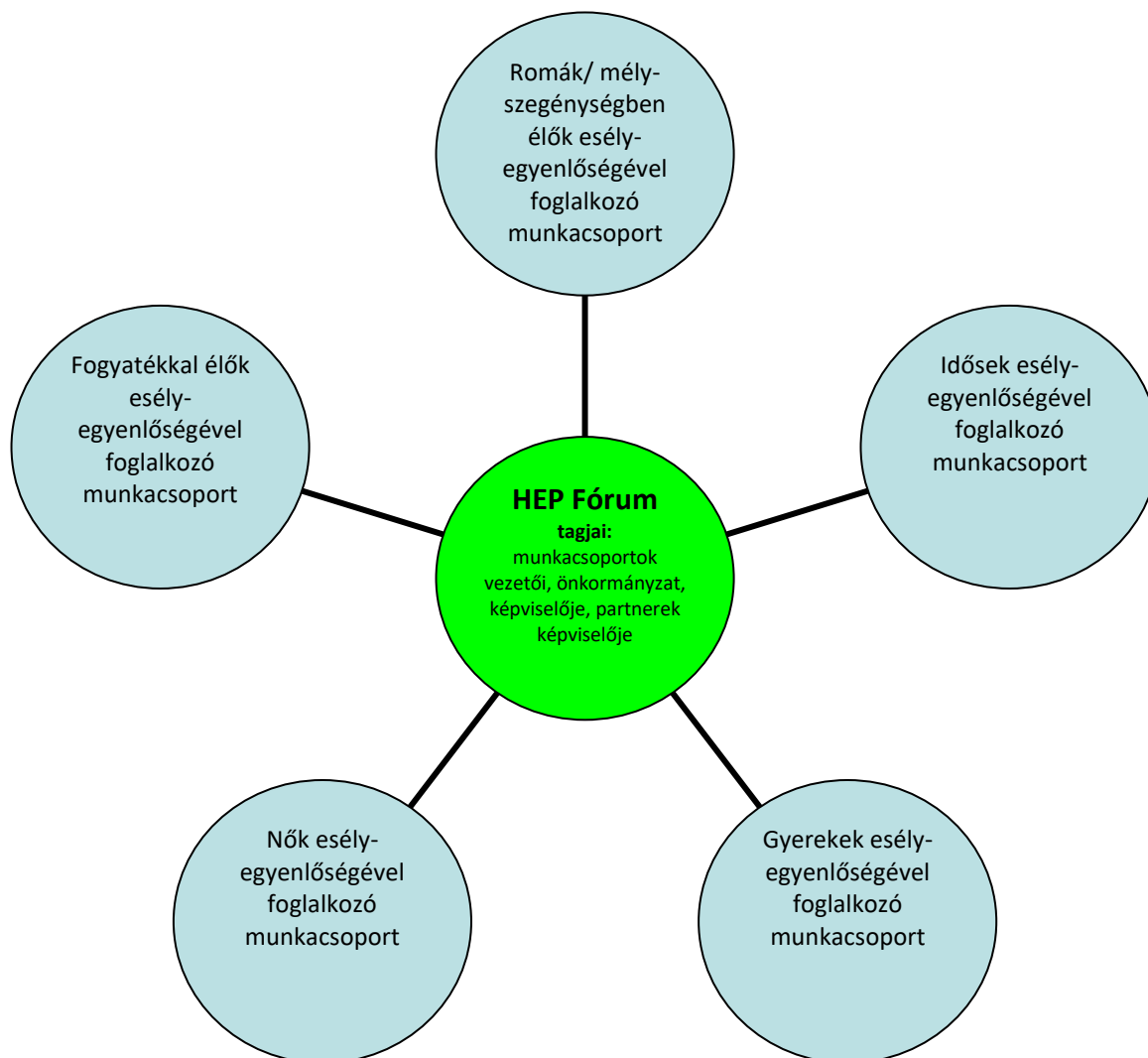
A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről Szabados Adrienn felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítsék képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.

- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Elfogadás módja és dátuma

Vácrátót Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

Ezt követően Vácrátót Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 13/2020.(II.18.) számú határozatával elfogadta.

Vácrátót, 2020. február 18.

Spiegelhalter László
polgármester

Vácrátót Község Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Pappné Spiegelhalter Julianna
Óvodavezető

Dalváriné Ádám Judit
Könyvtáros

Toldi Péter
Iskolaigazgató

Kissné Strihó Mária
Védőnő

Vazicsek Róbertné
Hagyományőrző Egyesület

Dr. Kovács Péter
Háziorvos

Papp Miklós
Nyugdíjas klub